

Különjelentés

A szakmai képesítések elismerése az Európai Unióban

Alapvető fontosságú, de ritkán és következetlenül alkalmazott mechanizmus

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Összefoglaló	I–VI
Bevezetés	01–17
A munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgása, a letelepedés szabadsága	01–02
A szakmai képesítések kölcsönös elismerése	03–14
Szerepek és felelősségi körök	15–17
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	18–25
Észrevételek	26–102
Az Unióban továbbra is magas a szabályozott szakmák száma, míg a szakmai képesítések elismerésére szolgáló uniós rendszereket ritkán alkalmazzák	26–37
A tagállamokat a szabályozott szakmák számának csökkentésére ösztönző bizottsági intézkedések nemigen hoznak eredményeket	28–35
A szakmai képesítések elismerésének uniós rendszerét becslések szerint az Unión belüli munkavállalói mobilitás mintegy 6%-ában alkalmazzák	36–37
A szakmai képesítésekről szóló irányelv alkalmazása továbbra sem mentes a hiányosságoktól	38–64
Hiányoznak az elektronikus eljárások	38–41
A szakmai képesítések elismeréséért fizetendő díjak tagállamonként jelentősen eltérnek, mértéküket nem indokolják	42–46
Esetenként több dokumentumot kérnek be az előírtnál	47–48
A kompenzációs intézkedések továbbra is aránytalanok	49–52
Az ideiglenes mobilitásra vonatkozó előzetes ellenőrzéseket eltérően alkalmazzák a tagállamokban	53–57
A tagállamok nem követik nyomon az elismerési eljárás hosszát	58–64

A felülvizsgált irányelvvel az elismerés megkönnyítésére bevezetett elemeket nem használják széles körben	65–86
Vegyesek az eredmények az európai szakmai kártya használata terén	65–68
Részleges gyakorlást az összes kibocsátott határozat kevesebb mint 1%-a esetében engedélyeztek	69–70
Jelenleg csak a síoktatókra vonatkoznak közös képzési elvek	71–74
A belső piaci információs rendszer megkönnyíti a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködést	75–86
A Bizottság nem követi megfelelően nyomon az adatokat és jelentéseket	87–95
A Bizottság nem követte kellőképpen nyomon a szabályozott szakmák adatbázisában szereplő adatokat és a tagállamok által két évente benyújtott jelentéseket	87–93
A Bizottság kötelezettségszegési eljárások útján kezeli az átültetési problémákat, de a tagállamok még nem hozták meg az irányelv teljes körű alkalmazásához szükséges valamennyi korrekciós intézkedést	94–95
A Bizottság és a tagállamok könnyen hozzáférhető, de következtelen tájékoztatást nyújtanak a lakosságnak	96–102
2019 óta valamennyi felkeresett tagállam javította az információk elérhetőségét a polgárok számára	98–99
A Bizottság és a tagállamok weboldalain a lakosságnak nyújtott RPQ-információk nem mindig következetesek és megbízhatóak	100–102
Következtetések és ajánlások	103–111

Mellékletek

- I. melléklet. A tagállamokban felkeresett és megkérdezett szervezetek**
- II. melléklet. A felmérést megválaszolók aránya tagállamonként**
- III. melléklet. Az RPQ-folyamat kulcsszereplői**
- IV. melléklet. Az illetékes hatóságok határozatainak különböző típusai**
- V. melléklet. A Bizottság által a tagállamokban feltárt problémák**

Rövidítések

A Bizottság válaszai

Időrendi áttekintés

Ellenőrző csoport

Összefoglaló

I Az Európai Unió működéséről szóló szerződés garantálja az uniós polgárok számára a szakmai célú szabad mozgáshoz és a másik tagállamban történő vállalkozásalapításhoz való jogot. Mindazonáltal a polgárok akadályokkal szembesülhetnek a munkavállalói mobilitás, például szakmai képzéseik elismerése terén, különösen, ha a tagállamok bizonyos szakmák esetében szabályozzák a hozzáférést.

II Az Unió 2005-ben elfogadta a szakmai képzések elismeréséről szóló irányelvet, amely révén azt kívánja megakadályozni, hogy a tagállamok túl szigorú feltételeket szabjanak a többi uniós tagállam azon állampolgáira, akik az adott tagállamban kívánnak szabályozott szakmát gyakorolni. A szakmai képzések keretrendszerének célja továbbá annak biztosítása, hogy a nyújtott szolgáltatások valamennyi tagállamban ugyanazon „közegészségügyi és biztonsági” előírásoknak feleljenek meg. Az irányelvet 2013-ban aktualizálták, és 2016-ig kellett átültetni a nemzeti jogba.

III Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság mennyire eredményesen biztosította a szabályozott szakmákban dolgozó uniós polgárok azon jogát, hogy szakmai célból szabadon mozoghassanak a tagállamok között vagy ott vállalkozást alapíthassanak. Értékeljük, hogy a Bizottság sikeresen ösztönözte-e a tagállamokat a szabályozott szakmák számának csökkentésére, és hogy a polgárok milyen mértékben vették igénybe a kialakított rendszereket. Ellenőriztük továbbá, hogy a tagállamok eredményesen alkalmazták-e rendszereiket, és értékeltük a felülvizsgált irányelvvel bevezetett új elemek hasznosságát. Végül megvizsgáltuk, hogy a Bizottság eredményesen koordinálta és nyomon követte-e a tagállamok által szolgáltatott adatokat, és hogy a polgárok könnyen hozzáférhető, teljes körű és következetes tájékoztatást kaptak-e.

IV Arra számítunk, hogy ellenőrzésünk hozzájárul annak értékeléséhez, hogy az irányelvet mennyiben alkalmazták a polgárok javára, valamint rámutat a rendszer koordinálása és nyomon követése terén javításra szoruló szempontokra.

V Következtetésünk szerint a szakmai képesítések elismerése az Unióban alapvető fontosságú, de ritkán és következetlenül alkalmazott mechanizmus. Megállapításaink a következők voltak:

- A tagállamok még mindig sok szakmát szabályoznak, és számításaink szerint a más tagállamba költöző polgárok mintegy 6%-a vette igénybe a szakmai képesítések elismerési rendszereit. Az uniós munkavállalói mobilitás túlnyomó része nem tartozik a szakmai képesítések elismerésének hatókörébe.
- Az irányelv tagállami alkalmazása nem mentes a hiányosságoktól, amelyek közvetlenül érintik azokat a polgárokat, akik egy másik tagállamban kívánnak szabályozott szakmát gyakorolni. E problémák közé tartozik az elektronikus eljárások hiánya és a tagállamok által az elismerésért felszámított díjak eltérő volta. Egyes hatóságok több dokumentumot és több ellenőrzést írnak elő, mint amit az irányelv lehetővé tesz, így a szakmai képesítések elismeréséről való döntéshez az irányelvben meghatározott maximálisnál is hosszabb időre van szükség.
- A polgárok és a hatóságok nem használták ki széles körben a felülvizsgált irányelvvel 2013-ban bevezetett új intézkedéseket, például az európai szakmai kártyát, a szakma részleges gyakorlását és a közös képzési elveket. Pozitív változás, hogy kötelezővé tették a belső piaci információs rendszer használatát a feltétel nélkül elismert képesítések bejelentéséhez, mivel nagyban javította a különböző tagállamok illetékes hatóságai közötti információcserét. Össességében azonban az új intézkedések a gyakorlatban kevés hozzáadott értékkel bírnak.
- A szakmai képesítések elismerése során az illetékes hatóságok nem vették figyelembe a más tagállamok által a belső piaci információs rendszerbe bevitt riasztásokat, még akkor sem, ha azok jelentős okokra, például kötelességszegésre, folyamatban lévő fegyelmi intézkedésekre vagy büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletekre vonatkoztak.
- A szakmai elismerés feltétel nélküli rendszerébe bevont képesítések rendszeres frissítése fontos előrelépést jelent, de a folyamat nehézkes, és a Bizottságot nem köti határidő annak lezárására.
- A Bizottság kötelezettségszegési eljárások útján kezelte az átültetési problémákat, de továbbra is hiányosságok tapasztalhatók az irányelv tagállami alkalmazásában.
- Az egy másik tagállamban szabályozott szakmát gyakorolni kívánó polgárok számára szükséges információk általában elérhetőek, ám gyakran megbízhatatlanok és következetlenek.

VI E következtetéseink alapján javasoljuk, hogy a Bizottság biztosítsa az alábbiakat:

- az elismerési rendszer egységes alkalmazása;
- a riasztási mechanizmus integrálása az elismerési eljárásba;
- a feltétel nélküli szakmai elismerésre jogosult képesítések jegyzékének évenkénti frissítése egyes (az irányelv V. mellékletében felsorolt) ágazatok esetében, valamint az ágazati szakmák esetében a feltétel nélküli rendszerben történő elismerési határozatok meghozatalára biztosított határidő lerövidítése;
- megbízható és következetes tájékoztatás nyújtása a polgárok számára.

Bevezetés

A munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgása, a letelepedés szabadsága

01 Az Európai Unió működéséről szóló szerződés garantálja a munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát az Unió egységes piacán. Emellett lehetővé teszi valamennyi uniós polgár számára, hogy szakmai célból – akár alkalmazottként („munkavállaló”), akár önálló vállalkozóként – szabadon mozogjon a tagállamok között vagy vállalkozást alapítson. Ezek a jogok az Unió négy alapvető szabadságának (az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a munkaerő szabad mozgása) részét képezik.

02 A polgárok mindazonáltal akadályokkal szembesülhetnek a munkavállalói mobilitás terén, többek között amiatt is, hogy a szakmai képezések elismerése nehézségekbe ütközhet¹. Szintén akadályt jelenthetnek a szociális biztonsági rendszerek közötti különbségek, valamint a nyugdíj- vagy egészségbiztosítási rendszerek tagállamok közötti harmonizációjának hiánya.

A szakmai képezések kölcsönös elismerése

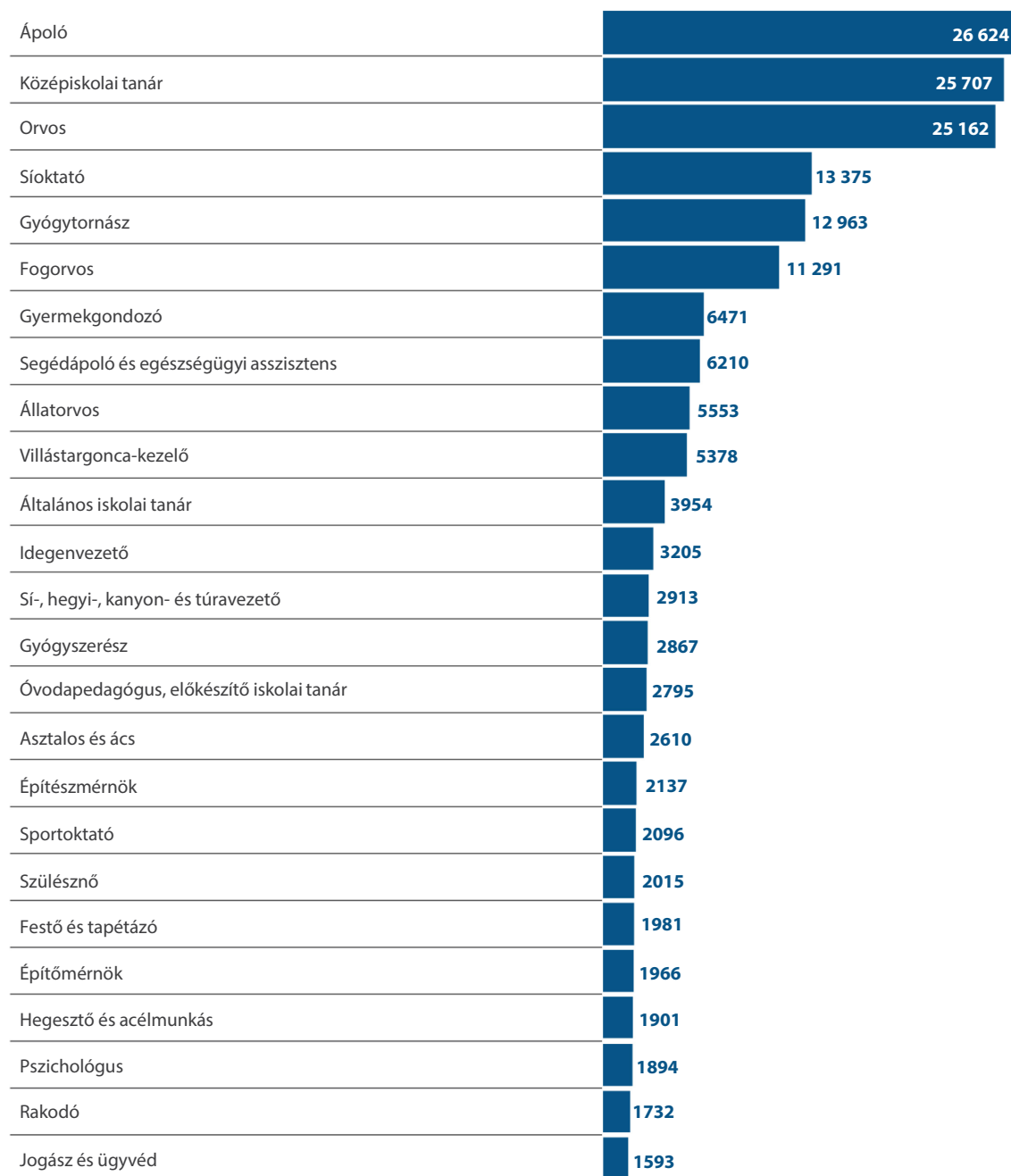
03 A tagállamoknak jogukban áll szabályokat megállapítani a szakmákhoz való hozzáférésre vonatkozóan. Az olyan konkrét szakmákat, amelyek tekintetében szabályokat állapítanak meg, „szabályozott szakmáknak” nevezik.

04 A szakmai képezések elismerése (RPQ) az olyan polgárok számára releváns, akik szakmai képezésüket az egyik tagállamban („saját tagállam”) szerezték meg, ugyanakkor egy másik tagállamban („fogadó tagállam”) kívánnak egy szabályozott szakmát gyakorolni: ehhez ugyanis a fogadó országnak el kell ismernie szakmai képezésüket. Ilyen elismerés hiányában ugyan külföldre költözhetnek és ott munkát vállalhatnak, de az adott szakmát nem tudják gyakorolni. A szakmai képezések elismerésének fogalma eltér a felsőfokú képezésektől. Ez utóbbi, amelyet a [Lisszaboni Egyezmény](#) szabályoz, az oktatáshoz és a külföldi tanulmányokhoz való joghoz, illetve azok elismeréséhez kapcsolódik.

¹ A Számvevőszék 06/2018. sz. különjelentése a munkavállalók szabad mozgásáról.

05 2005 szeptemberében az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a **szakmai képesítések elismeréséről szóló („RPQ”) irányelvet**, amely egységes szerkezetbe foglalta a korábbi uniós jogi keretet. Ebben meghatározta a „szabályozott szakma” fogalmát és azokat a követelményeket, amelyeket a tagállamoknak az RPQ-eljárások kapcsán teljesíteniük kell a munkavállalók, a vállalkozások és a szolgáltatást nyújtók szabad mozgásának előmozdítása érdekében. Az irányelv hatálya a 27 uniós tagállamból, valamint Izlandból, Liechtensteinből és Norvégiából álló Európai Gazdasági Térségre terjed ki. Az **1. ábra** az Unióban leginkább mobilis szabályozott szakmákat mutatja be.

1. ábra. A 25 legmobilisabb szabályozott szakma az Unióban, a 27 tagállam illetékes hatóságai által bejelentett összes határozat számában kifejezve (2017–2021)

Forrás: Európai Számvevőszék, a [Bizottság adatai](#) alapján (kinyerés időpontja: 2023. október).

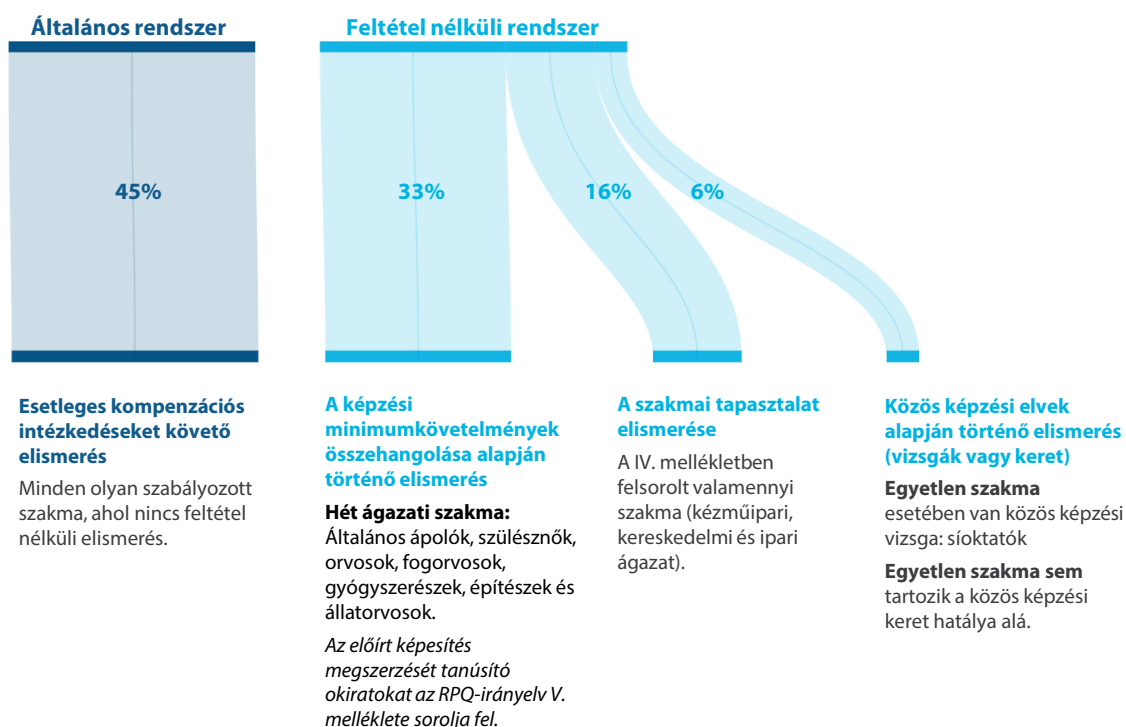
06 Az RPQ-irányelv nem vonatkozik az alábbiakra:

- a fogadó országban nem szabályozott szakmák – még akkor sem, ha az adott szakma a saját tagállamban szabályozott;
- az államhoz és a közhatalom gyakorlásához kapcsolódó tevékenységek vagy szakmák, azaz állami tisztviselők;
- közjegyzők.

07 Két fő RPQ-rendszer létezik (lásd: [2. ábra](#)):

- a feltétel nélküli rendszer, amely három típusú elismerést foglal magában, (1) hét ágazati szakmára; (2) a síoktatókra, valamint (3) kézműipari, kereskedelmi és ipari szakmákra vonatkozik. Az [1. ábrán](#) bemutatott adatok szerint ezek a szakmák a legmobilisabbak közé tartoznak. A feltétel nélküli rendszer keretében az illetékes hatóságoknak a polgárok által benyújtott dokumentumok alapján automatikusan jóvá kell hagyniuk a kérelmeket, anélkül, hogy összehasonlítsanak a képesítéseket a nemzeti követelményekkel;
- az általános rendszer, amely minden más szabályozott szakmára vonatkozik: ennek esetében – a feltétel nélküli rendszerrel ellentétben – kompenzációs intézkedések alkalmazhatók. Az intézkedések alkalmazkodási időszak előírásában (amely alatt a szakma gyakorolható, de csak felügyelet mellett) vagy az illetékes hatóságok által előírt vizsgában állhatnak. A fogadó tagállam illetékes hatóságai eseti alapon döntenek arról, hogy fogantatosítanak-e kompenzációs intézkedéseket. Kompenzációs intézkedések csak akkor írhatók elő, ha az adott szakma esetében jelentős különbség van a saját és a fogadó tagállam képzése között, és ez a különbség szakmai tapasztalattal vagy továbbképzéssel nem kompenzálható.

2. ábra. Feltétel nélküli és általános RPQ-rendszerek az Unióban (2016 óta)

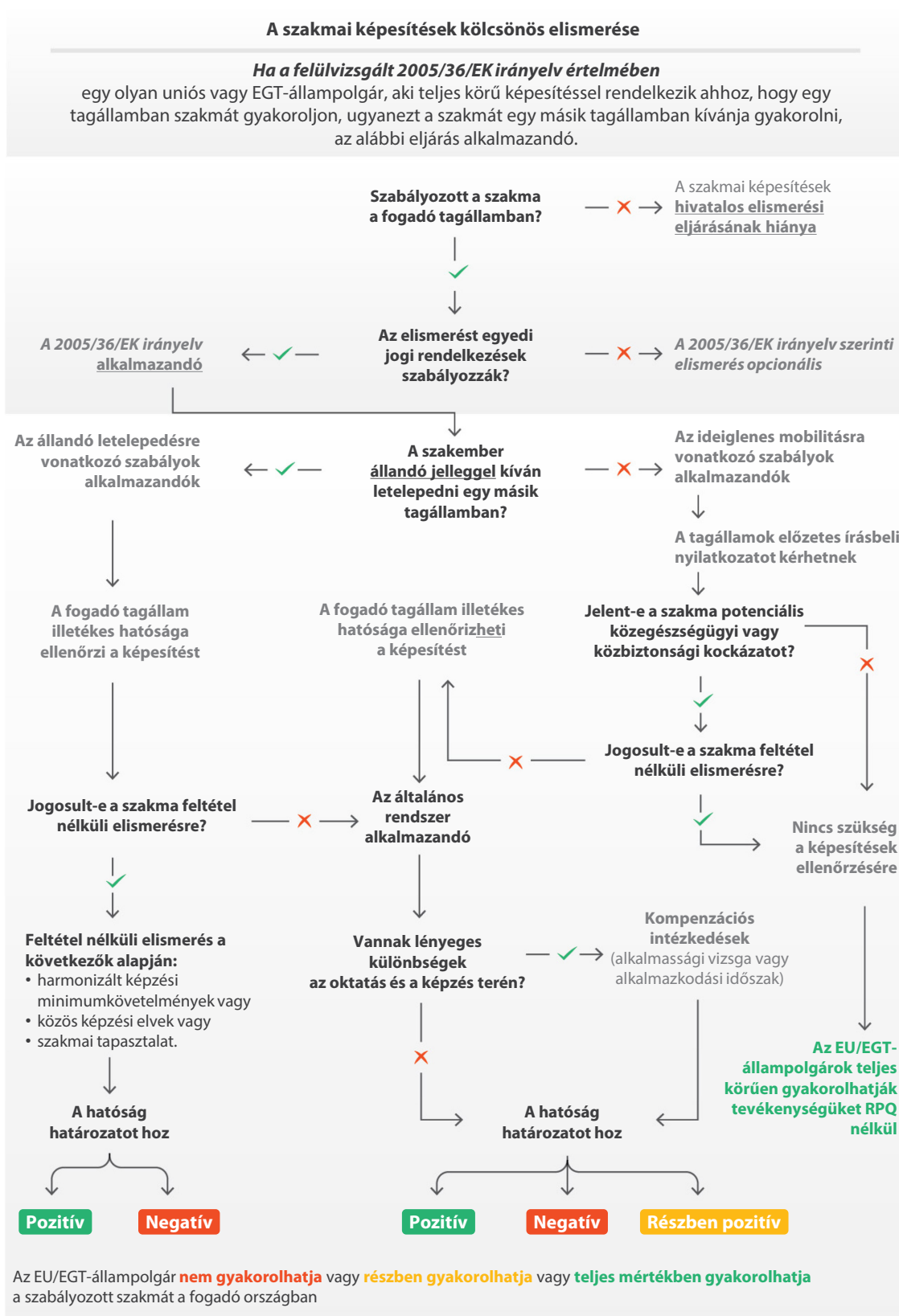
Megjegyzés: A százalékos arányok a különböző elismerési rendszerekben hozott RPQ-határozatok arányát mutatják (általános: 45%, feltétel nélküli: 55%).

Forrás: Európai Számvevőszék, az RPQ-irányelv és a Bizottság 2017–2021-re vonatkozó (2023 novemberében lekérdezett) adatai alapján.

08 A polgárok ideiglenesen vagy állandó jelleggel dolgozhatnak külföldön. Az RPQ-irányelv a két esetre vonatkozóan eltérő szabályokat tartalmaz. Alapelvként az ideiglenes mobilitás esetében egyszerűbbnek kell lennie a szabályozott szakmákhoz való hozzáférésnek. Ezekben az esetekben a fogadó országok előírhatják a polgároknak, hogy még a tevékenység megkezdése előtt jelentsék be annak az országban történő végzésével kapcsolatos szándékukat, és meghatározott feltételek mellett „előzetes ellenőrzéseket” is végezhetnek e polgárok képesítésére vonatkozóan.

09 A **3. ábrán** látható döntési fa az RPQ-eljárás működését mutatja be. Az első kérdés az, hogy a szakma szabályozott-e vagy sem. Amennyiben az, és szükség van a képesítések elismerésére, a döntési fa bemutatja az illetékes hatóság határozatához vezető különböző lépéseket. Az RPQ-irányelv szerinti döntéshozatali folyamat e lépéseit az ábrán az „igen” (v) és a „nem” (x) szó jelöli.

3. ábra. Az RPQ-eljárás leírása, amely tartalmazza az illetékes hatóságok által kibocsátható határozatokat is

Forrás: Európai Számvevőszék, a felülvizsgált RPQ-irányelv alapján.

10 A tagállamoknak minden évben be kell jelenteniük az RPQ-határozatokat a szabályozott szakmák adatbázisán (RPD) keresztül: ennek a Bizottság által fenntartott informatikai eszköznek az a célja, hogy tájékoztassa a polgárokat a szakmai képesítések kölcsönös elismerésével kapcsolatos kérdésekről. A Bizottság úgy tervezi, hogy 2024-ben megkezdje az adatbázisban szereplő információk átvitelét a belső piaci információs rendszerbe (IMI).

11 A szakmai képesítések elismerése a gyakorlatban csak az egyik eljárási lépés azok számára, akik külföldön kívánnak szabályozott szakmát gyakorolni. Bizonyos szakmák esetében a szakma gyakorlására vonatkozó engedély (pl. egészségügyi szakmák) vagy üzleti engedély (pl. kézműves szakmák) is megkövetelhető. Ezekre a szempontokra az RPQ-irányelv nem terjed ki. A tagállamok azonban bizonyos szakmák esetében összevont eljárást kínálhatnak, amely mind a szakmai képesítés elismerését, mind az üzleti engedélyt vagy a szakma gyakorlására vonatkozó engedélyt magában foglalja.

12 2010 májusában a Bizottság elnökének kérésére Mario Monti [jelentést](#) készített az egységes piacra vonatkozó új stratégiáról. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy tovább kell pontosítani a szakmai képesítések tagállamok közötti kölcsönös elismerését, és megállapította, hogy a tagállamok továbbra is ellenségesen viszonyulnak a külföldi képesítések elismeréséhez. Monti két fő ajánlást fogalmazott meg a szakmai képesítések kölcsönös elismerését illetően: javasolta a feltétel nélküli rendszer kiterjesztését és az átláthatóság javítását.

13 2013 novemberében az Európai Parlament és a Tanács ([a 2013/55/EU irányelvvel](#)) felülvizsgálta az RPQ-irányelvet. Ezt a tagállamoknak 2016 januárjáig kellett átültetniük nemzeti jogukba. A felülvizsgált RPQ-irányelv az alábbi elemeket tartalmazza:

- a szakmai tevékenység részleges gyakorlásához való jog, az Európai Bíróság határozatai alapján². Ez lehetővé teszi, hogy azok, akik nem rendelkeznek a fogadó tagállamban a szabályozott szakma valamennyi részéhez szükséges képesítéssel, részben gyakorolhassák azt;
- közös képzési elvek (képzési keretek vagy vizsgák). Ezek az elvek a hét ágazati szakmára vonatkozó rendszeren felül egy újabb feltétel nélküli RPQ-rendszert hoznak létre. Ez a kiegészítő rendszer jelenleg csak a síoktatókra vonatkozik (lásd: [2. ábra](#));

² A C-330/03. sz. ügyben (hidraulikai mérnök) hozott, 2006. január 19-i ítélet, kiegészítve a C-575/11. sz. ügyben (fizioterapeuta) hozott, 2013. június 27-i ítélettel.

- a belső piaci információs rendszer kötelező használata a feltétel nélkül elismert oklevelek bejelentéséhez (az irányelv V. melléklete), valamint együttműködési eljárások, például az európai szakmai kártya (EPC) és a riasztási mechanizmus kapcsán;
- az egyablakos ügyintézési pontok szerepének megerősítése a tagállamokban az RPQ tekintetében, előírva azt is a tagállamok számára, hogy weboldalaikon legalább bizonyos mennyiségű elektronikusan elérhető tájékoztatást nyújtsanak;
- az európai szakmai kártya, amely öt szakma esetében elérhető, a képesítések elismerésére szolgáló, a belső piaci információs rendszeren keresztül feldolgozott, teljes mértékben elektronikus eszköz (lásd: [4. ábra](#)).

4. ábra. Az európai szakmai kártyára jogosult öt szakma

Forrás: Európai Számvevőszék, az RPQ-irányelv alapján.

14 A Jacques Delors Intézet elnöke, Enrico Letta 2024 áprilisában ismertette *Much more than a market* című, az Európai Tanács kérésére készített jelentését, amelynek célja, hogy konkrét javaslatokkal járuljon hozzá az egységes piac jövőjével kapcsolatos tervezéshez. A jelentés felszólít a szakmai képesítések feltétel nélküli elismerésére vonatkozó rendszer kiterjesztésére, valamint annak felülvizsgálatára, mennyiben és milyen mértékben van szükség a szakmák szabályozására. Tekintettel arra, hogy az egységes piacnak célja az egészségügy és a gyógyszerekhez való hozzáférés megerősítése, a dokumentum arra kéri az Uniót, hogy aktívan mozdítsa elő a szakmai képesítések kölcsönös elismerését a gyógyszerészeti szakmákban.

Szerepek és felelősségi körök

15 A Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság (DG GROW) felelős a legtöbb belső piaccal kapcsolatos területért, így a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséért is. Ez a főigazgatóság kezdeményez javaslatokat a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozóan, és biztosítja az irányelvek időben történő beépítését a tagállami jogba, valamint azok végrehajtását. Ha egy tagállam nem teljesíti a vonatkozó előírásokat, a Bizottság megfelelő végrehajtási intézkedéseket hozhat.

16 A DG GROW emellett további feladatokat is ellát:

- koordinálja a szakpolitikai területet és betölti a koordinátori csoport elnöki tisztét: ez a csoport tagállamonként egy-egy, a szakmai képesítések kölcsönös elismerése területén szakértelemmel rendelkező nemzeti koordinátorból áll, akik az RPQ-irányelv egységes alkalmazásának előmozdításáért és az összes vonatkozó információ összegyűjtéséért felelősek;
- nyomon követi a rendszert pl. a szabályozott szakmák adatbázisával kapcsolatos tagállami információk, valamint a tagállamok által kétévente benyújtott jelentések alapján, amelyek alapvető statisztikai és arányossági adatokat tartalmaznak, beleértve azt is, hogy miért szabályoznak bizonyos szakmákat;
- felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat (pl. a feltétel nélküli rendszer esetében az RPQ-irányelvnek az előírt képesítések megszerzését tanúsító okiratokat felsoroló V. melléklete aktualizálása céljából), valamint a szakmai képesítések kölcsönös elismerésének bizonyos vonatkozásait (például az európai szakmai kártya kibocsátására vonatkozó eljárást) tisztázó végrehajtási jogi aktusokat fogad el;
- ötévente jelentést tesz az RPQ-irányelv végrehajtásáról;
- informatikai eszközöket (a szabályozott szakmák adatbázisa, amely hamarosan átkerül a belső piaci információs rendszerbe, valamint a Your Europe) biztosít és tart karban, hogy a polgárok hozzáférjenek a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó információkhoz. A DG GROW a tartalom tekintetében a tagállamoktól kapott információkra támaszkodik.

17 A szakmai képesítések elismerése iránti kérelmek feldolgozása mellett a tagállamok feladatai a következők:

- nemzeti koordinátor delegálása a koordinátorok csoportjába;
- kétévenként jelentés benyújtása a Bizottságnak (lásd: a **16.** bekezdés második francia bekezdése);
- a szabályozott szakmák jegyzékének benyújtása a Bizottságnak és a szabályozott szakmák adatbázisának kitöltése;
- együttműködés a többi tagállammal és a Bizottsággal a belső piaci információs rendszeren keresztül;
- a polgárok támogatása és tájékoztatása elismerési eljárásukkal kapcsolatban.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

18 Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság mennyire eredményesen biztosította a szabályozott szakmákban dolgozó uniós polgárok azon jogát, hogy szakmai célból szabadon mozoghassanak a tagállamok között. Vizsgálatunk konkrétan a következőkre irányult:

- a Bizottság sikeresen ösztönözte-e a tagállamokat a szabályozott szakmák számának csökkentésére, és a polgárok széles körben éltek-e az RPQ-rendszerek biztosította lehetőségekkel;
- a tagállamok eredményesen és a polgárok javára alkalmazták-e az RPQ-rendszert;
- ténylegesen használták-e a felülvizsgált irányelvvvel az elismerés megkönnyítésére bevezetett elemeket;
- a Bizottság eredményesen koordinálta és nyomon követte-e a tagállamok által szolgáltatott statisztikákat és adatokat, valamint kezelte-e az RPQ-irányelv átültetésével kapcsolatos tagállami problémákat;
- a Bizottság és a tagállamok könnyen hozzáférhető, teljes és következetes tájékoztatást nyújtottak-e a polgároknak a szakmai képezések kölcsönös elismeréséről.

19 Ellenőrzésünk a 2013-tól, az RPQ-irányelv felülvizsgálatától egészen a készségek 2023-as európai évével kapcsolatos legújabb fejleményekig tartó időszakra terjedt ki. A fő ellenőrzött szervezet a Bizottság, azon belül is elsősorban a DG GROW volt. Interjúkat készítettünk a Foglalkoztatási Főigazgatósággal és az Eurostattal (a Bizottság hivatalos statisztikákkal foglalkozó főigazgatóságával) is.

20 Négy szakmára összpontosítottunk: általános ápoló, középiskolai tanár, ács/asztalos és építőmérnök. Az [Európai Munkaügyi Hatóság jelentései](#) szerint az Unióban ezekben a szakmákban a legjelentősebb a munkaerőhiány. Emellett a 25 legmobilisabb szakma közé tartoznak (lásd: [1. ábra](#)), és az összes RPQ-rendszert lefedik (lásd: [3. ábra](#)), beleértve az olyan egyedi intézkedéseket is, mint az európai szakmai kártya és a részleges gyakorlás (lásd: [13. bekezdés](#)). Megvizsgáltuk továbbá az e területen bekövetkezett legújabb fejleményeket, például a szabályozott szakmák adatbázisának a belső piaci információs rendszerbe való integrálását.

21 Ellenőrzésünk során négy tagállamot (Ausztria, Belgium, Csehország és Luxemburg) kerestünk fel, ahol találkoztunk a mintában szereplő négy szakmáért felelős 21 nemzeti vagy regionális hatóság képviselőivel (a tagállami interjúalanyok listájáért lásd: [I. melléklet](#)) és az irányelvért felelős nemzeti koordinátorokkal. A tagállamok kiválasztása elsősorban az RPQ-határozatok és -nyilatkozatok (ideiglenes szolgáltatásnyújtási szándék) számán alapult, de a földrajzi egyensúlyt is figyelembe vettük. Ebben a négy tagállamban az eljárást végigkövető tesztekét végeztünk a weboldalon, hogy ellenőrizzük a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről a polgároknak nyújtott információk megbízhatóságát, hozzáférhetőségét és teljességét.

22 Ezen túlmenően mind a 27 tagállamra kiterjedő felmérést végeztünk a Bizottság által a belső piaci információs rendszer szakmai képesítésekre vonatkozó moduljában illetékes hatóságként nyilvántartásba vett 3100 tagállami szerv körében. Közel 850 hatóság (27%) válaszolt. A válaszadási arány tagállamok szerinti bontása [a II. mellékletben](#) látható. Felmérésünk eredményeit nyílt hozzáférésű adatként, online elérhető módon, anonimizálva tesszük közzé.

23 Emellett interjút készítettünk az Európai Munkaügyi Hatóság (ELA) és az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop), az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB), a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) és az európai ombudsman képviselőivel ([III. melléklet](#)).

24 Nem foglalkoztunk a következőkkel:

- azon polgárokra vonatkozó RPQ-eljárások, akik az Európai Uniót kívül szereztek képesítést;
- a felsőfokú képesítések elismerési rendszerei.

25 Különjelentésünk célja annak megállapítása, hogy az RPQ-irányelvet eredményesen alkalmazzák-e a polgárok érdekében; reméljük, hogy munkánk hozzájárul e szakpolitikai terület elemzéséhez, különösen [a készségek 2023-as európai évére](#) tekintettel.

Észrevételek

Az Unióban továbbra is magas a szabályozott szakmák száma, míg a szakmai képesítések elismerésére szolgáló uniós rendszereket ritkán alkalmazzák

26 A tagállamok bizonyos szakmák esetében szabályokat állapíthatnak meg a hozzáférés tekintetében. A szabályozás ugyan nem akadályozza meg a polgárokat abban, hogy egy másik tagállamban dolgozzanak, ha azonban el kell ismertetniük a szakmai képesítésüket, az gátolhatja őket e szándékuk megvalósításában. Ha nem járnak sikerrel, kénytelenek lehetnek más munkát keresni, amely nem felel meg a képesítésüknek, és amellyel esetleg kevesebbet keresnek.

27 2012 és 2014 között az Európai Tanács megállapította, hogy a szakmák szabályozása akadályozza a belső piac zavartalan működését, ezért [felkérte](#) a tagállamokat, hogy csökkentsék a szabályozott szakmák számát, és számolják fel a szabályozott szakmákhoz való hozzáférés szükségtelen vagy aránytalan akadályait. 2012-ben az Európai Parlament [felszólította](#) a Bizottságot, hogy azonosítsa azokat a területeket, ahol a tagállamok aránytalanul akadályozzák a szabályozott szakmákhoz való hozzáférést.

A tagállamokat a szabályozott szakmák számának csökkentésére ösztönző bizottsági intézkedések nemigen hoznak eredményeket

28 Bár tudomásul vesszük, hogy a tagállamokban a szabályozás szintje minden egyes szakma esetében eltérő lehet, arra számítottunk, hogy a Bizottság intézkedései arra ösztönzik a tagállamokat, hogy csökkentsék a szabályozott szakmák számát, és hogy a polgárok használják az RPQ-rendszereket szakmai képesítéseik elismertetésére.

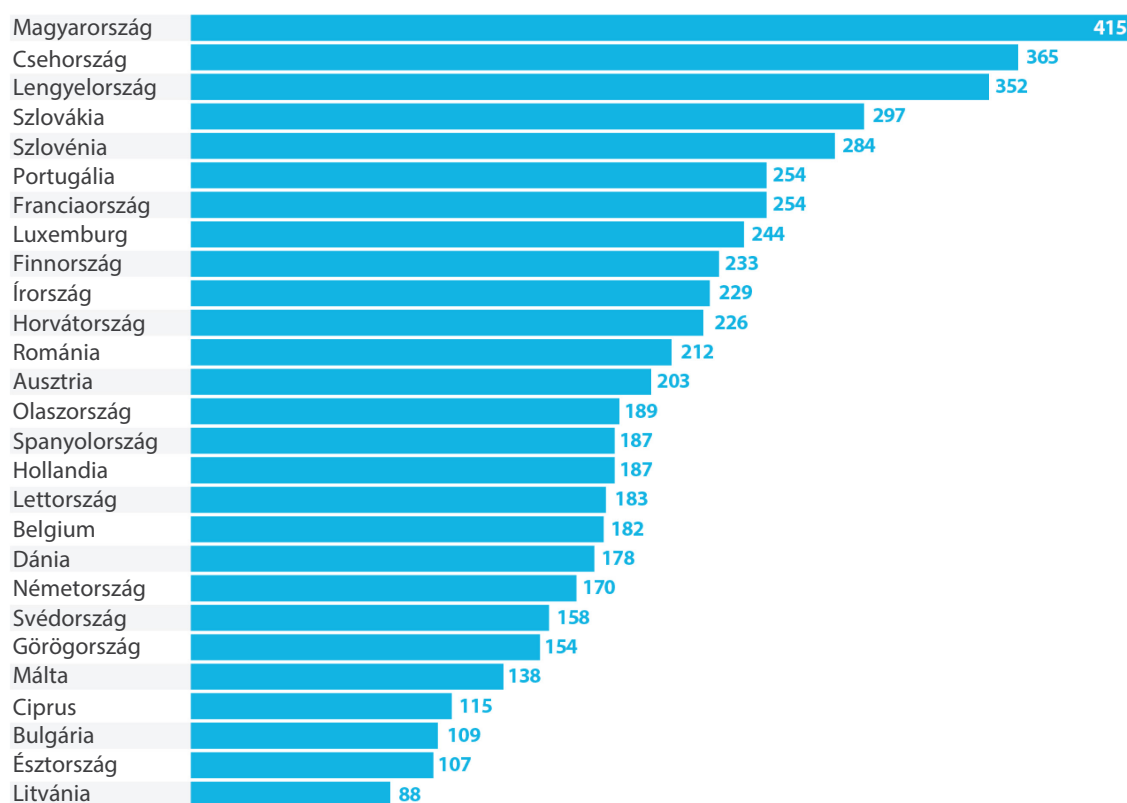
29 A Bizottság 2014-től kezdődően kölcsönös értékelési kampányt kezdeményezett, arra ösztönözve a tagállamokat, hogy megfelelően értékeljék a szakmák szabályozásának okait. A cél az volt, hogy a tagállamok vizsgálják meg a szakmák szabályozását, és ennek nyomán csökkentsék a szabályozott szakmák számát. A tagállamoknak 2016-ig nemzeti cselekvési tervet kellett benyújtaniuk a Bizottságnak.

30 Ezek alapján – az európai szemeszter folyamatának részeként – a Bizottság 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben hat országspecifikus ajánlást adott ki a szabályozott szakmákkal kapcsolatban két tagállamnak, Ausztriának és Luxemburgnak.

31 Megállapítottuk azonban, hogy mindezen erőfeszítések ellenére a helyzet csak tovább romlott. Az összesített adatok azt mutatják, hogy a tagállamok által szabályozott szakmák száma a 2016. évi mintegy 5400-ról 2023-ra mintegy 5700-ra nőtt (tagállamonkénti átlag: 212 szabályozott szakma).

32 Emellett adataink szerint 2023-ban az uniós munkaerőpiac szabályozott szakmáinak száma továbbra is jelentősen eltért a tagállamok között. Magyarország például közel ötször több szakmát szabályoz, mint Litvánia (415, illetve 88) (lásd: [5. ábra](#)).

5. ábra. Szabályozott szakmák száma tagállamonként, 2023

Forrás: Európai Számvevőszék, a szabályozott szakmák adatbázisa alapján.

33 A (szabályozási jellegű) korlátozási mutatók előkészítésével kapcsolatos intézkedései ellenére a Bizottság azt nem értékelte, hogy munkája milyen eredménnyel jár a szabályozás alól kivont szakmák száma tekintetében. Az egyetlen bizonyíték, amit találtunk, a szabályozott szakmák teljes számának összehasonlítása volt, amely i. egy, az Európai Bizottság által 2016-ban finanszírozott [tanulmányon](#), ii. a [Parlament egy 2019-es tanulmányán](#) és iii. a szabályozott szakmák adatbázisában 2023 decemberében felsorolt szabályozott szakmák teljes számán alapul.

34 2018-ban elfogadtak egy, az RPQ irányelvet kiegészítő [arányossági irányelvet](#). Ez arra kötelezte a tagállamokat, hogy arányos kritériumokon alapuló hatásvizsgálatokat vezessenek be a szabályozott szakmákra vonatkozó új javaslatok vagy a meglévő szakmákra vonatkozó követelmények módosítása során. Mind a négy felkeresett tagállam végzett arányossági vizsgálatokat. Luxemburg kivételével azonban az értékelést nem vizsgálta felül külső szerv (lásd: [1. háttérmagyarázat](#)).

1. háttérmagyarázat

Luxemburgi bevált gyakorlat: az [Államtanács](#) szerepet játszik a jogszabályok arányosságának értékelésében

Az Államtanács olyan alkotmányos intézmény, amely nem része a luxemburgi kormánynak. Feladata, hogy jelentéseket és véleményeket készítsen a kormány és a Parlament valamennyi törvényjavaslatáról és rendelettervezetéről. Mióta Luxemburgban bevezették a jogszabályok kötelező arányossági vizsgálatát, az Államtanács kérte, hogy az értékelésre megküldött törvényjavaslatokhoz csatoljanak arányossági vizsgálatot.

2022-ben és 2023-ban az Államtanács a rossz eredménnyel záruló arányossági vizsgálatok miatt két új, az egészségügyi szakmákhoz való hozzáférésre vonatkozó luxemburgi jogszabály ellen is kifogást emelt.

35 Az ilyen független harmadik fél általi felülvizsgálat sem az arányossági irányelv, sem az RPQ-irányelv értelmében nem követelmény, azonban hasznosnak tartjuk azt a tagállami túlszabályozás elkerülése szempontjából.

A szakmai képesítések elismerésének uniós rendszerét becslések szerint az Unión belüli munkavállalói mobilitás mintegy 6%-ában alkalmazzák

36 Az Eurostattal, a Cedefoppal és a DG GROW-val folytatott eszmecsere során kiderült, hogy nem készül konkrét statisztika arról, hogy az uniós mobilitásban részt vevő polgárok teljes számához képest milyen mértékben veszik igénybe az RPQ-rendszereket. Adatokat kaptunk i. a bevándorlásról korcsoport és állampolgárság szerinti bontásban, azaz a 20–64 évesen másik uniós tagállamba költöző személyekről, valamint ii. az illetékes hatóságok által a szabályozott szakmák adatbázisának előírásai szerint bejelentett RPQ-határozatok teljes számáról. Ezen adatok alapján kiszámítottuk, hogy a 2017–2019-es időszakban a más tagállamba költöző 20–64 éves uniós polgárok mintegy 6%-át érintették RPQ-határozatok (köribelül 141 000 bejelentett RPQ-határozat, szemben az Unión belül költözők teljes számával, 2 256 000 fővel). Becslésünk a rendelkezésre álló adatokon alapul, amelyek természetüknél fogva korlátozottan használhatók fel ilyen célokra: például a munkaképes korú népesség diákokat, korai nyugdíjba vonultakat vagy a munkaerőpiacon nem aktív személyeket is magában foglalhat.

37 Jelenleg a Bizottságtól nem szerezhető olyan adat, amely lehetővé tenné annak értékelését, hány szakmai képesítéssel rendelkező uniós polgár esetében fordult elő, hogy elköltözött valamely fogadó országba, de ott képesítése elismerésének hiányában nem gyakorolja szakmáját. Nem áll rendelkezésre olyan – például felmérésből származó – információ sem, amely jelezné, hány polgár döntött úgy a képesítése elismerésének nehézségei miatt, hogy nem költözik el. Ezek az adathiányok jelentősen akadályozzák annak átfogó értékelését, hogy az Unió milyen eredményesen biztosítja a szabályozott szakmákban dolgozó polgárok azon jogát, hogy szakmai célból szabadon mozoghassanak a tagállamok között vagy alapíthassanak vállalkozást azokban.

A szakmai képesítésekről szóló irányelv alkalmazása továbbra sem mentes a hiányosságoktól

Hiányoznak az elektronikus eljárások

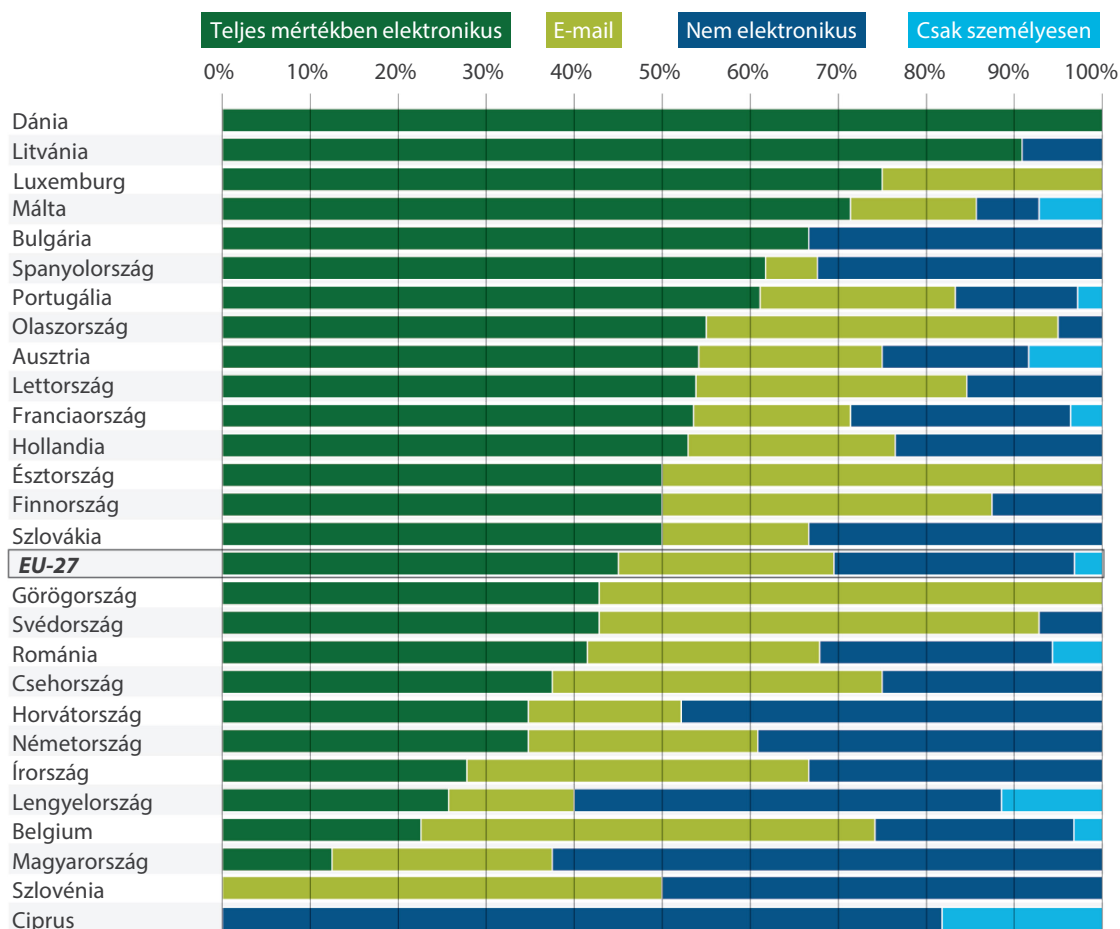
38 Az irányelv értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy azok a polgárok, akik szakmájukat külföldön kívánják elismertetni, online eljárást vehessenek igénybe. [Az egységes digitális kapuról \(SDG\) szóló rendelet](#) megerősíti és egyértelművé teszi a tagállamok azon kötelezettségét, hogy rendelkezésre bocsássanak ilyen elektronikus RPQ-eljárásokat. A tagállamoknak 2023. december 31-ig kellett végrehajtaniuk az SDG-rendeletet. 2023 júniusa és 2023 októbere közötti helyszíni ellenőrzésünk idején azonban a legtöbb felkeresett tagállam még nem hajtotta végre ezt a követelményt. Az SDG-rendelet végrehajtásáért a tagállamok felelősek.

39 A szolgáltatási irányelv³ végrehajtásáról szóló kézikönyv meghatározza az elektronikus eljárás fogalmát is: annak lehetővé kell tennie az összes lépés strukturált módon, egyetlen szolgáltatási csatornán keresztül történő elvégzését. Az olyan eljárás, amely arra kötelezi a polgárokat, hogy fizikai dokumentumokat mutassanak be (például amely előírja a felhasználó számára, hogy töltsön le egy nyomtatványt, majd azt nyomtassa ki, kézzel töltsse ki, szkennelje be, töltsse fel és egy e-mailhez csatolva nyújtsa be az illetékes hatóságokhoz), nem felel meg ennek a szabványnak, és ezért nem teljesíti a „teljes mértékben elektronikus” jellegre vonatkozó követelményt.

40 Felmérésünk révén megvizsgáltuk, hogy a polgárok milyen módon nyújthatnak be RPQ-kérelmeket (lásd: **6. ábra**). A beérkezett válaszok azt mutatták, hogy a legtöbb tagállamban az illetékes hatóságok nagy többsége még csak most dolgozza ki a teljes mértékben elektronikus eljárásokat. Csak a dán és az észti illetékes hatóságok nyilatkoztak úgy, hogy valamennyi szabályozott szakma esetében lehetővé teszik teljes mértékben online eljárások (vagy e-mailek) használatát, anélkül, hogy további fizikai dokumentumokat kérnének be. A válaszadási arány ugyanakkor viszonylag alacsony volt (13%, illetve 33%, lásd: **I. melléklet**). Ezzel szemben Ciprus (ahol az illetékes hatóságok 36%-a válaszolt) mindig bekér fizikai dokumentumokat, sőt néha a polgárok személyes megjelenését is megköveteli a szakmai képesítésük elismeréséhez.

³ A 2006/123/EK irányelv.

6. ábra. A válaszadóknak a tagállami elektronikus eljárások arányára vonatkozó válaszlai, 2023. szeptember

Megjegyzés: Sötétzöld: mind az RPQ-irányelvnek, mind az SDG-rendeletnek megfelel. Világoszöld: csak az RPQ-irányelvnek felel meg. Sötétkék és világoskék: sem az RPQ-irányelvnek, sem az SDG-rendeletnek nem felel meg.

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés 7. és 7.1. kérdése alapján.

41 Az általunk felkeresett tagállamok gyakorlatai jelentősen eltértek egymástól. A **2. háttérmagyarázat** példákkal illusztrálja ezt, többek között bemutatva azt is, hogy megállapításunk szerint Csehország és Luxemburg milyen tekintetben nem felel meg az irányelvnek.

2. háttérmagyarázat

Elektronikus RPQ-eljárások rendelkezésre állása egyes kiválasztott szakmák (ács, építőmérnök és középiskolai tanár) esetében

Tagállam	Szabályos?	Leírás
Ausztria	Igen	Erre a célra létrehozott online platformokat működtetnek, továbbá elfogadják a standard e-maileket; papíralapú dokumentumokra nincs szükség.
Belgium	Igen	Erre a célra létrehozott online platformokat működtetnek, továbbá elfogadják a standard e-maileket; papíralapú dokumentumokra nincs szükség.
Csehország	Nem	Elfogadják a Data Box adatokat és a hitelesített elektronikus aláírásokat, de további adminisztratív eljárásokat is előírnak (a nem cseh lakosoknak nagykövetségi ügyintézés, az elektronikus aláíráshoz papíralapú dokumentumok kitöltését).
Luxemburg	Nem	Valamennyi hatóság online platformokat vagy e-maileket használt, és egy hatóság a hiányzó dokumentumok postai úton történő benyújtását kérte. Ideiglenes mobilitás esetén egy hatóság elektronikus aláírást kért, mint Csehországban.

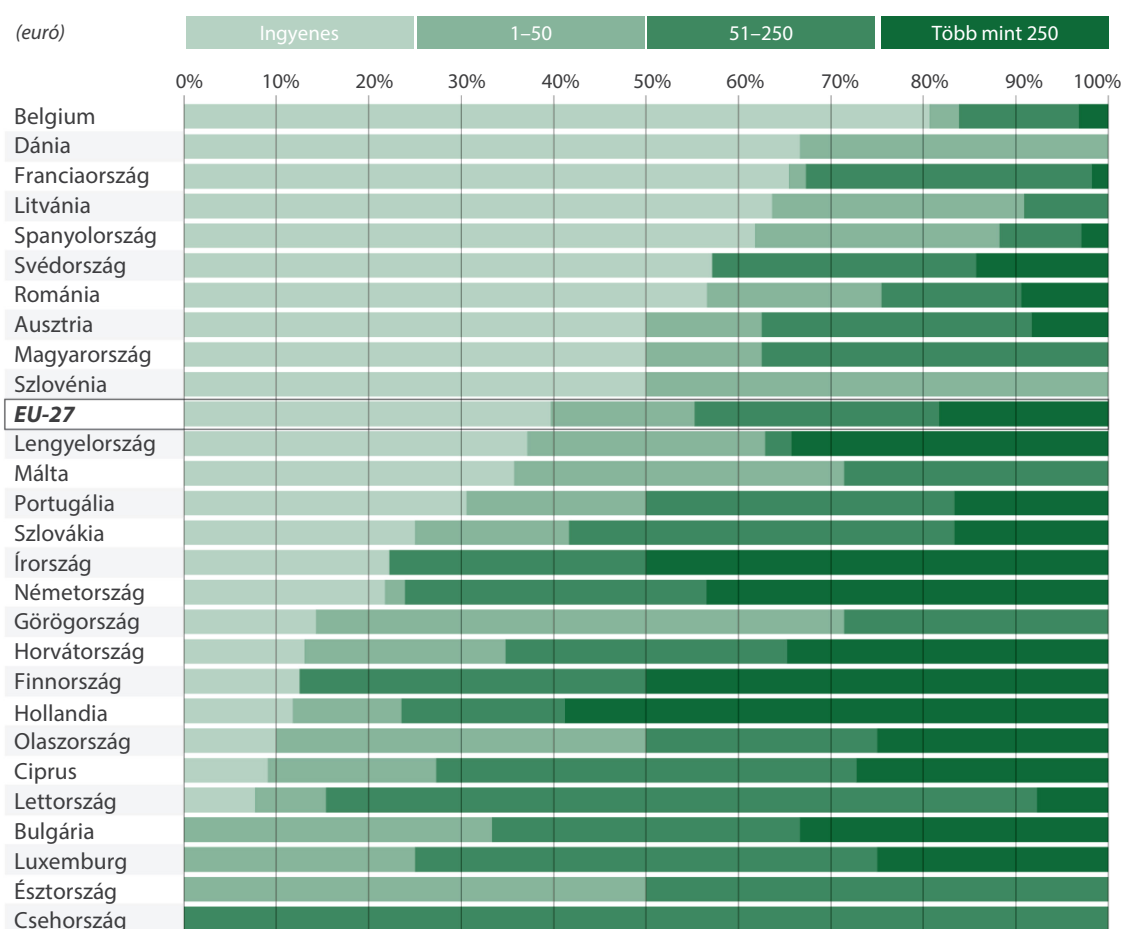
Megjegyzés: Elemzésünk nem veszi figyelembe az általános ápolókat, mivel ők minden esetben használhatják az európai szakmai kártyát, amely teljes mértékben elektronikus.

A szakmai képzések elismeréséért fizetendő díjak tagállamonként jelentősen eltérnek, mértéküket nem indokolják

42 A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet és az Európai Parlament tematikus főosztálya által készített tanulmányok megállapították, hogy (más tényezők mellett) az RPQ-eljárásért a polgároknak felszámított díjak is akadályozzák a szakképzett munkavállalók szabad mozgását. A koordinátorok csoportja által jóváhagyott, az RPQ-eljárások irányítására vonatkozó [magatartási kódex](#) előírja, hogy az RPQ-díjakat átlátható módon kell közölni a polgárokkal, és azok nem haladhatják meg az illetékes hatóságnál felmerülő költségeket.

43 Felmérésünk során megszereztük az RPQ-eljárásért a polgároknak felszámított díjak referenciaértékeit (lásd: [7. ábra](#)).

7. ábra. Kérelmenként felszámított átlagos díj

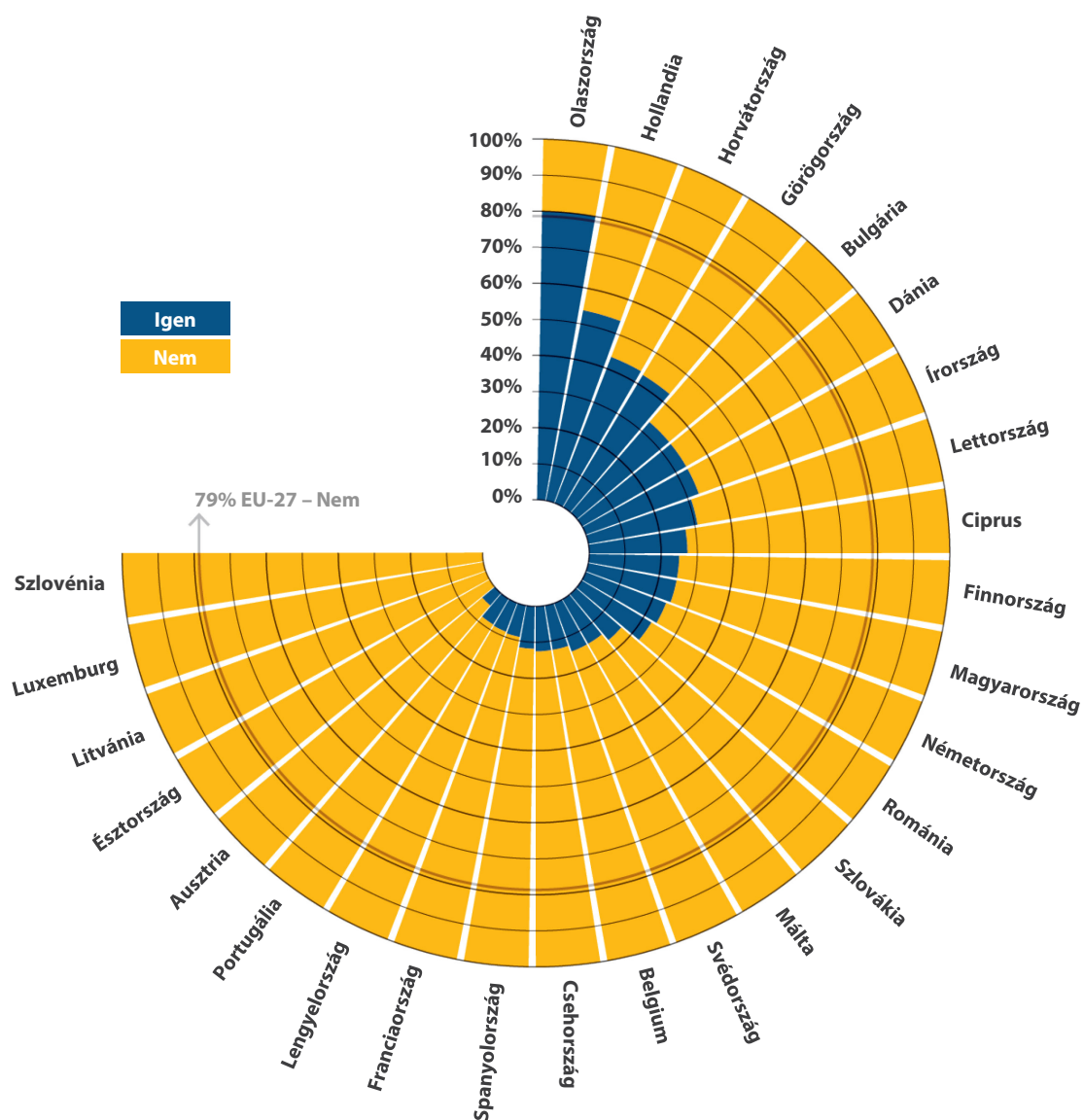

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés 5. kérdése alapján.

44 A válaszok alapján megállapítottuk, hogy a díjak jelentősen eltérnek az egyes tagállamok és illetékes hatóságok között (bizonyos szakmák esetében 0 eurótól az egyik tagállamban a pilóták esetében akár 17 500 euróig). Belgiumban az RPQ-eljárások többsége ingyenes (ez volt a helyzet az esetek 81%-ában). Erről a belgiumi látogatásunk során meg is bizonyosodhattunk: az általunk felkeresett nyolc illetékes hatóság közül hét nem számított fel díjat a szakmai képesítések elismerése iránti kérelemért.

45 Végezetül felmérésünkben az illetékes hatóságok nagy része (közel 80%) nem tudta levezetni, milyen alapon számították ki a kérelmezőknek felszámított díjakat (lásd: **8. ábra**). Azon válaszadóknak, akik nyilatkozatuk szerint tisztában vannak a hozzávetőleges adminisztratív költségekkel, 12%-a azt válaszolta, hogy a felszámított díj meghaladja a felmerült költséget.

8. ábra. A saját bevallásuk szerint az RPQ-kérelmek tényleges adminisztratív költségeinek tudatában lévő illetékes hatóságok

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés 6. kérdése alapján.

46 Az általunk felkeresett négy tagállam hatóságai tájékoztatást adtak a kérelmekért felszámított díjakról, de nem fejtették ki világosan, hogy milyen alapon számították ki azokat. Az RPQ-eljárás lefolytatásával kapcsolatban felmerült tényleges költségeivel egyik hatóság sem volt tisztában.

Esetenként több dokumentumot kérnek be az előírtnál

47 Az RPQ-irányelv felsorolja azokat a dokumentumokat, amelyeket az illetékes hatóságok az eljárás során bekérhetnek a polgároktól mind az állandó letelepedés, mind az ideiglenes mobilitás tekintetében (amennyiben arra ellenőrzés vonatkozik). A túlzott okmánybekérések további adminisztratív terhet jelentenek a kérelmezők számára. A négy felkeresett tagállamban végzett ellenőrzésünk során megvizsgáltuk, hogy honlapjaik szerint mit kérnek be a kérelmezési eljárás során, és hogy ez mennyiben felel meg az irányelvnek.

48 A négy tagállam közül háromban (Ausztria, Csehország és Luxemburg) találtunk olyan eseteket, amikor a hatóságok által bekérhető dokumentumok tekintetében nem teljesültek a magatartási kódex követelményei. Belgium esetében az irányelvvel összeegyeztethetetlennek tekinthető eltérést is feltártunk (lásd: [9. ábra](#)).

9. ábra. Példák az irányelvben, illetve a magatartási kódexben meghatározottakon túlmutató dokumentumkövetelményekre

Forrás: Európai Számvevőszék, helyszíni látogatások és a tagállami honlapokon végzett ellenőrzések alapján.

A kompenzációs intézkedések továbbra is aránytalanok

49 A kompenzációs intézkedések alkalmazkodási időszakban vagy vizsgában állhatnak (lásd: **07.** bekezdés). Általános elvként a polgárok számára lehetővé kell tenni, hogy megválasszák a kompenzációs intézkedés típusát. Az irányelv azonban eltéréseket is lehetővé tesz, például a nemzeti jog ismeretének követelményét, amennyiben az a szakmai tevékenység lényeges és állandó aspektusa és szükséges a tanácsadáshoz vagy segítségnyújtáshoz (pl. ügyvédek esetében).

50 A szabályozott szakmák adatbázisának 2017–2021-es időszakra vonatkozó elemzése azt mutatta, hogy a tagállami hatóságok által kibocsátott RPQ-határozatok közül mintegy 35 000 tartalmazott kompenzációs intézkedést. Ez az összes határozat 17%-ának felel meg.

51 Felmérésünkre reagálva mintegy 250 illetékes hatóság (30%) nyilatkozott úgy, hogy kompenzációs intézkedéseknek vetette alá a kérelmezőket. Több mint 50%-uk (130) arról számolt be, hogy nem tette lehetővé a kérelmezőnek a kompenzációs intézkedések megválasztását. A kompenzációs intézkedéseket előíró hatóságok több mint 70%-a állította, hogy a szakma gyakorlásához szükséges volt a tagállami jog ismerete. A felmérésre adott válaszok szerint ezt a követelményt széles körben alkalmazták, pl. masszázsterapeuták, biztonsági őrök és bűvárok esetében is.

52 Elemeztük továbbá, hogy a felkeresett tagállamokban helyesen alkalmazták-e a kompenzációs intézkedéseket az általunk vizsgált szakmák tekintetében. Az ellenőrzés során felkeresett négy tagállamban eltérő gyakorlatokat találtunk (lásd: [3. háttérmagyarázat](#)).

3. háttérmagyarázat

Példák kompenzációs intézkedések alkalmazására

Ács/asztalos szakma Csehországban és Belgiumban

Csehország és Belgium (Vallónia és Brüsszel fővárosi régió) nem ír elő kompenzációs intézkedéseket az ács/asztalos szakmára vonatkozóan. Ez a gyakorlat segít a pályázóknak, mivel így zökkenőmentesebb a kölcsönös elismerési folyamat. Az általunk felkeresett hatóságok a kérelmezők számára legkedvezőbb módon alkalmazták az RPQ-irányelv szabályait.

Építőmérnöki szakma Ausztriában és Csehországban

Ausztria és Csehország módszeres kompenzációs intézkedéseket vezetett be a területükön építőmérnöki tevékenységet folytatni kívánó, külföldi képesítéssel rendelkező állampolgárokkal szemben.

Ez ellentétben az RPQ-irányelv azon rendelkezésével, amely szerint a kompenzációs intézkedésekre vonatkozó döntéseket eseti alapon kell meghozni, és kompenzációs intézkedéseket *csak* akkor szabad alkalmazni, ha *jelentős eltérések* vannak a képzés terén a székhely szerinti és a fogadó tagállam között (lásd: [07. bekezdés](#)).

Az ideiglenes mobilitásra vonatkozó előzetes ellenőrzéseket eltérően alkalmazzák a tagállamokban

53 Az előzetes ellenőrzések azon „közegészségügyi vagy biztonsági vonatkozású” (ágazati) szakmák esetében megengedettek, amelyek nem jogosultak a feltétel nélküli RPQ-rendszerre, és amelyek esetében a szakmai képesítések hiányából eredő kockázat olyan magas, hogy előzetes ellenőrzésre van szükség (arányosság elve). Az irányelv nem határozza meg egyértelműen, hogy mely szakmákra alkalmazandó ez a koncepció.

54 Megvizsgáltuk, hogy az illetékes hatóságok ideiglenes mobilitás esetén kötelezővé tették-e a szakmai képesítések előzetes ellenőrzését (lásd: **08.** bekezdés). A Bizottság szerint ugyanis az előzetes ellenőrzések fontos akadályt jelentenek az egységes piac működése szempontjából (lásd: **4. háttérmagyarázat**).

4. háttérmagyarázat

A Bizottság szerint az előzetes ellenőrzések jelentik az egységes piac egyik fő akadályát

Az egységes piac előtt álló akadályok felszámolása érdekében 2020-ban a Bizottság létrehozta az **egységes piac szabályainak érvényesítésével foglalkozó munkacsoportot (SMET)**. A csoport megállapította, hogy az előzetes ellenőrzések jelentős mértékben akadályozzák a munkavállalói mobilitást, mivel ha a hatóságok kiegészítő dokumentumokat kérnek be a polgároktól, az meghosszabbíthatja az RPQ-eljárást. Ezért a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy vizsgálják meg az előzetes ellenőrzésekre vonatkozó követelményeiket.

55 A **2022–2023. évi SMET-jelentés** szerint a tagállamok több mint 800 szakma esetében végeztek előzetes ellenőrzéseket. Összesen 20 tagállam vállalta, hogy megszünteti az előzetes ellenőrzéseket. A legnagyobb kötelezettségvállalásokat Portugália, Franciaország és Lengyelország tette. A tagállamok összességében 2023 júliusáig közel 300 előzetes ellenőrzés törlésére tettek ígéretet (lásd: **10. ábra**). Az előzetes ellenőrzések megszüntetése által érintett három legfontosabb szakma az ápolói, a sportoktatói és az építőipari szakmák voltak, utóbbiba beleértve a mérnököket is.

10. ábra. Az (önkéntes alapon) megszüntetett (vagy megszüntetendő) előzetes ellenőrzések száma tagállamonként

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján, 2024. február.

56 A szabályozott szakmák adatbázisát 2023 júliusáig kellett úgy aktualizálni, hogy megfeleljen a változásoknak. 2024 februárjáig azonban közel 100 szakmát – főként Portugáliában, Csehországban és Lengyelországban – még nem frissítettek az adatbázisban.

57 Az általunk felkeresett tagállamok közül Ausztria, Belgium és Luxemburg a 2017–2021-es időszakban nem végzett előzetes ellenőrzéseket az ideiglenes mobilitás területén az általunk ellenőrzésre kiválasztott szakmák egyikét illetően sem. A cseh illetékes hatóságok az építőmérnökök tekintetében azonban ideiglenes mobilitás esetében is módszeresen ellenőrizték a képesítéseket. A hatóságok azt állították, hogy ez a szakma „közegészségügyi és közbiztonsági” vonatkozásokkal bír. A jelenleg hatályos RPQ-irányelv szerint ugyanakkor ilyen előzetes ellenőrzés *kizárólag* akkor végezhető, ha célja annak megakadályozása, hogy a szolgáltatás igénybevevőjének egészsége, illetve biztonsága súlyos kárt szenvedjen a szolgáltatásnyújtó szakmai képesítésének hiánya miatt. Ennek fényében úgy véljük, hogy ezek a szisztematikus ellenőrzések nem arányosak.

A tagállamok nem követik nyomon az elismerési eljárás hosszát

58 Az RPQ-eljárás maximális hosszára vonatkozó szabályokat az RPQ-irányelv határozza meg. A **11. ábra** áttekintést nyújt az irányelvben előírt különböző határidőkről.

11. ábra. A letelepedésre és az ideiglenes mobilitásra vonatkozó RPQ-eljárások maximális hossza

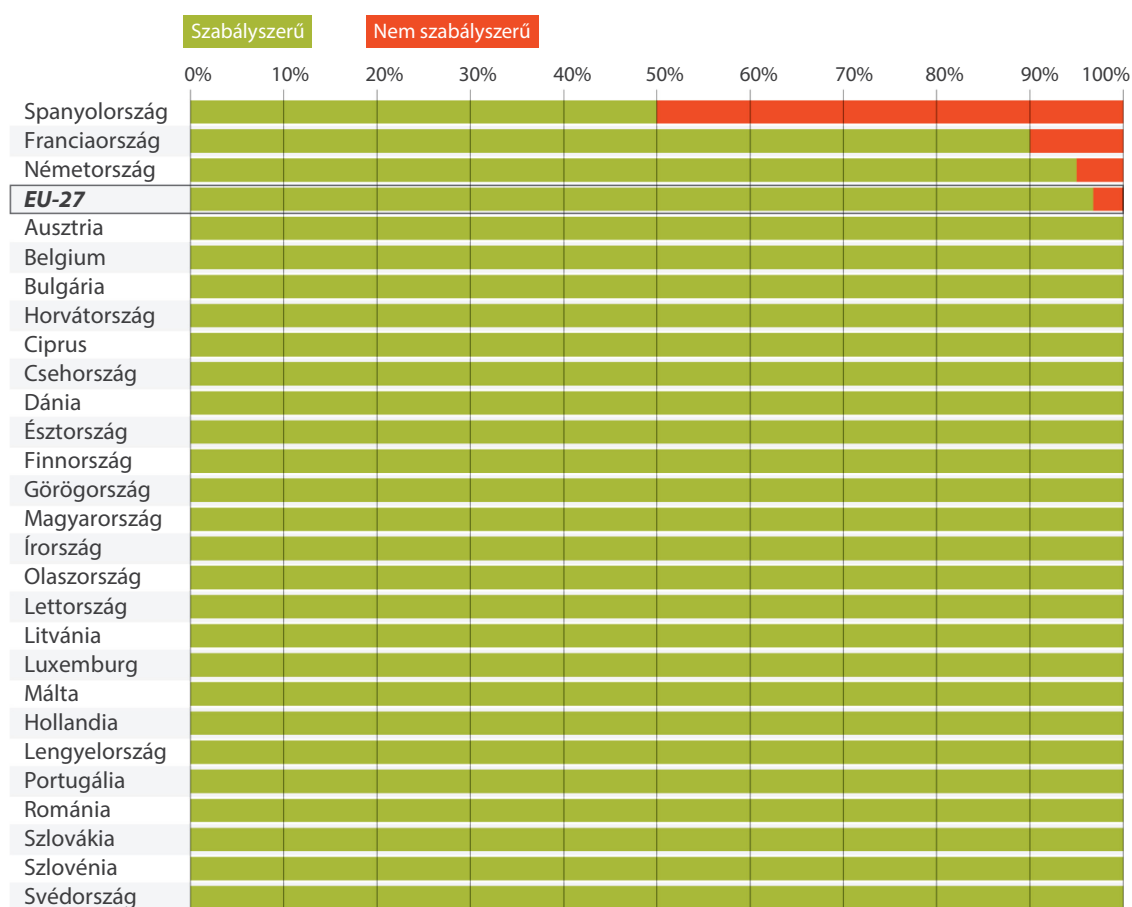

Forrás: : Európai Számvevőszék, az RPQ-irányelv alapján.

59 Az illetékes hatóságok körében végzett felmérésünkben becslést kértünk tőlük arra nézve, hogy az állandó letelepedés esetében – mind a feltétel nélküli, mind az általános rendszer tekintetében – átlagosan mennyi időt vesz igénybe az RPQ-eljárás attól a pillanattól kezdve, hogy a hatóságokhoz a teljes akta beérkezett.

60 A feltétel nélküli rendszerrel kapcsolatban a felmérés spanyol válaszadóinak fele, valamint néhány francia és német válaszadó is úgy nyilatkozott, hogy az RPQ-határozat kibocsátására irányuló eljárás időtartama a teljes akta beérkezésétől számítva négy hónap vagy annál hosszabb volt, holott az irányelv legfeljebb három hónapot engedélyez. Ezek a szabálytalan esetek a feltétel nélküli rendszer kapcsán adott összes válasz 3%-át teszik ki (lásd: [12. ábra](#)).

12. ábra. Feltétel nélküli rendszer – A megfelelő és nem megfelelő RPQ-eljárások időtartamának becsült átlaga a tagállamok önbevallása alapján

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés 12.2–12.4. kérdése alapján.

61 Hasonlóképpen arra is felkértük az illetékes hatóságokat, hogy az általános rendszerre vonatkozó RPQ-eljárás hosszát is becsüeljék meg, attól kezdve, hogy a teljes akta beérkezett (lásd: [13. ábra](#)).

13. ábra. Általános rendszer – A megfelelő és nem megfelelő RPQ-eljárások hosszának becsült átlaga a tagállamok önbevallása alapján

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés 12.1. kérdése alapján.

62 Az általános rendszerre vonatkozó felmérési kérdés kapcsán a lett válaszadók 40%-a, a franciák és spanyolok jelentős része, illetve néhány német, horvát, osztrák és belga válaszadó nyilatkozott úgy, hogy az RPQ-határozat kibocsátására irányuló eljárás időtartama (a teljes akta beérkezésétől számítva) meghaladta az irányelvben meghatározott négy hónapot. A bejelentett szabálytalan esetek az általános rendszer kapcsán adott összes válasz 4%-át teszik ki. Néhány említésre méltó eset:

- Lettországbban, Franciaországban, Németországban és Horvátországban több hatóságnak átlagosan 5–6 hónapra volt szüksége az eljárás lezárásához;
- Belgiumban egy hatóság átlagosan 9 hónap alatt dolgozta fel az aktákat;
- három spanyol és egy francia hatóságnál az ügyintézési idő 6 hónaptól egy évig terjedt.

63 A négy kiválasztott tagállamban tett ellenőrző látogatásaink során 21, a mintában szereplő négy szakmáért felelős illetékes hatóságot kérdeztünk meg (lásd: [1. melléklet](#)). Amikor az egyes szakmákhoz tartozó eljárás hosszát alátámasztó bizonyítékokat kértünk tőlük, 18 hatóság megerősítette, hogy ezt az információt nem követték nyomon. Megállapítottuk, hogy a közelmúltban Belgiumban két flamand illetékes hatóság megkezdte az ilyen nyilvántartások vezetését, bár még nem elég régóta ahhoz, hogy elemezni tudjuk a statisztikáikat. Az osztrák szövetségi munkaügyi és gazdasági minisztérium csak az építőmérnökök esetében tudta manuálisan lekérni az eljárás hosszára vonatkozó információkat; ezeket a statisztikákat azonban csak ellenőrzésünk céljára hozták létre.

64 Ellenőrzésünk során feltártunk egy olyan gyakorlatot is, amely nincs összhangban az irányelvel, és növeli az RPQ-eljárás aránytalan meghosszabbításának kockázatát (lásd: [5. háttérmagyarázat](#)).

5. háttérmagyarázat

Luxemburgban szabálytalanul hosszú az ideiglenes mobilitás esetén az egészségügyi és biztonsági vonatkozású szakmákra alkalmazandó RPQ-eljárás

Főszabályként a fogadó tagállamok előírhatják a polgárok számára, hogy a tevékenység országukban való megkezdése előtt jelentsék be az annak végzésére irányuló szándékukat. Ezt követően, amennyiben a tevékenység hatással van a „közegészségre vagy közbiztonságra”, az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy ellenőrzi a polgár képesítését: ez az úgynevezett előzetes ellenőrzés. Ennek az eljárásnak gyorsnak kell lennie, általában egy hónapnál nem szabad többet igénybe vennie. A guichet.lu (a luxemburgi egyablakos ügyintézési pont) tesztelése során azonban azt tapasztaltuk, hogy a luxemburgi hatóságok fordított szabályokat alkalmaznak. Először is megkövetelik a polgároktól, hogy a cégalapításra vonatkozó határidőkön belül „standard” RPQ-határozatot is szerezzenek: ez a folyamat akár négy hónapig is eltarthat. A kérelmező csak ezt követően küldheti meg az ideiglenes mobilitásra vonatkozó bejelentést.

A felülvizsgált irányelvvél az elismerés megkönnyítésére bevezetett elemeket nem használják széles körben

Vegyések az eredmények az európai szakmai kártya használata terén

65 Az európai szakmai kártya kérelmezése és kiállítása teljes mértékben elektronikus rendszeren keresztül történik. A 2016-ban bevezetett kártya jelenleg öt szakma számára érhető el (lásd: **4. ábra**). A mintánkban szereplők közül az általános ápolói szakma jogosult az európai szakmai kártyára. Az eszköz egyik előnye az átláthatóság: a belső piaci információs rendszer automatikusan nyomon követi a kártya megszerzésére irányuló eljárás hosszát és a kibocsátott kártyák számát. A Bizottság a **közösségi médiában** is népszerűsíti az európai szakmai kártya használatát (lásd: **14. ábra**).

14. ábra. Az európai szakmai kártyával kapcsolatban a közösségi médiában megjelent bizottsági reklám

Forrás: Európai Unió, YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=N3if_6ZHsMM). DG GROW. A videó lejátszásához kattintson a képre.

66 A 2017–2021-es időszakra vonatkozóan értékeltük, hogy az európai szakmai kártyát valóban használták-e a hatálya alá tartozó öt szakma egyikét gyakorolni kívánó uniós polgárok. Összehasonlítottuk a kiadott kártyák számát az illetékes hatóságok által a szabályozott szakmák adatbázisában bejelentett határozatok teljes számával (lásd: **20. ábra**).

67 Megállapítottuk, hogy az európai szakmai kártyát két szakma, nevezetesen a hegyi vezetők és az ingatlanügynökök esetében használják a legszélesebb körben. Ugyanakkor használata kevésbé elterjedt a feltétel nélküli rendszerhez tartozó szakmák esetében, különösen az általános ápolóknál, ahol a határozatoknak csupán 5%-a vonatkozott európai szakmai kártyára. Ezt a megállapítást a csehországi látogatásunk során tett megállapításaink is megerősítik: itt 2017 és 2021 között az ápolókat érintő összesen közel 500 határozatból csak kettő tartozott ebbe a kategóriába.

68 Ez az európai szakmai kártya egyik fő hátrányára vezethető vissza: annak ára. A kártya kiadásához a saját és a fogadó tagállam is díjat számíthat fel, és az eljárás költségei további munkavállalói mobilitási akadályt jelenthetnek a polgárok számára. A Bizottság videójában szereplő esetben például azoknak az általános ápolóknak, akik Portugáliában szereztek képesítésüket, és tevékenységüket Ausztriában kívánják folytatni, mindkét tagállam díjat számít fel az európai szakmai kártya kapcsán. Ausztriában a szokásos elismerési eljárás ára 180–250 euró: ehelyett – amint azt a **15. ábrán** bemutatott díjszimulátor is szemlélteti – a Portugáliából Ausztriába költöző ápolók mintegy 20%-kal magasabb díjat fizetnének, ha képesítésüket az európai szakmai kártya révén ismertetnék el.

15. ábra. Az európai szakmai kártya díjszimulátora az általános ápolói szakma példája alapján

Ezen az oldalon

Az európai szakmai kártya előnyei

Ellenőrizze, hogy kérelmezhet-e európai szakmai kártyát

Válassza ki, melyik állítás igaz Önre!

Az eljárás menete és a határidők

Melyik helyzet igaz Önre?

Véglegesen egy másik országba települök, és ott szeretném gyakorolni a szakmámat

Ideiglenesen szeretnék szolgáltatást nyújtani a fogadó országban

Ellenőrizze, hogy melyek az európai szakmai kártya igénylésének alaki követelményei az Ön országában

Szimulátor

Érdeemes lehetnévé tennie munkáltatójának, hogy ellenőrizze az Ön európai szakmai kártyájának érvényességét

Ellenőrizze, hogy melyek az európai szakmai kártya igénylésének alaki követelményei az Ön országában

Szimulátor

! Az eredmény csak tájékoztató jellegű, a felszámolt díjak időközben változhatnak. Ha a szimulátor egyes opciókat nem kínál fel, az azt jelenti, hogy az érintett országok még nem bocsátották rendelkezésre a szükséges információkat. Ön ennek ellenére benyújthat európai szakmai kártya iránti kérelmet az EPC-eljárás révén; a hatóságok tájékoztatni fogják Önt a dokumentumokkal kapcsolatos követelményekről és az éppen aktuális díjakról.

Saját ország *	Portugália
Fogadó ország *	Ausztria
Szakma *	Általános ápoló
Cél *	Letelepedés
Az Ön képesítése részesíthető-e feltétel nélküli elismerésben ? *	Igen

Saját ország által felszámított díjak:

45 EUR

Fogadó ország által felszámított díjak:

180 EUR - 250 EUR

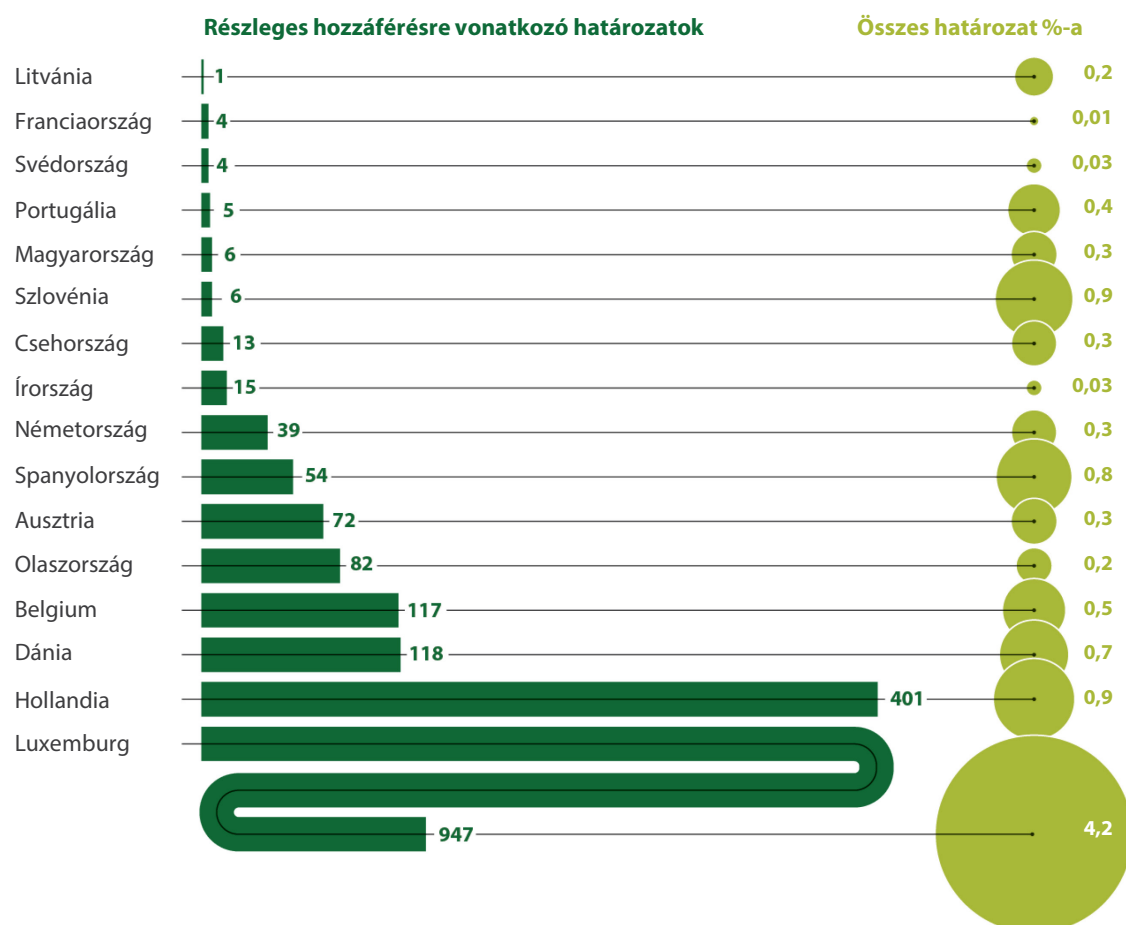
Megjegyzés: A szimulátor jelzi, hogy a díjak tájékoztató jellegűek és változhatnak. A tényleges díjak mértékéről a kérelem benyújtásakor adnak felvilágosítást.

Forrás: Az Európai Unió, a [Your Europe weboldala](#) alapján, 2023. december.

Részleges gyakorlást az összes kibocsátott határozat kevesebb mint 1%-a esetében engedélyeztek

69 A szabályozott szakmák adatbázisának 2017–2021-es időszakra vonatkozó adatairól készített elemzésünk (lásd: [13.](#) bekezdés) kimutatta, hogy 16 tagállamban éltek a szakma részleges gyakorlásának lehetőségével. Ez a kategória azonban az összes illetékes uniós hatóság által hozott összes határozatnak csak kevesebb mint 1%-át tette ki. E határozatok mintegy felét (947 RPQ-határozat) Luxemburg hozta meg, itt az összes határozat mintegy 4,2%-a tartozott ebbe a típusba (lásd: [16. ábra](#)).

16. ábra. A részleges gyakorlás engedélyezése tagállamonként (2017–2021)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság által 2023. novemberben szolgáltatott adatok alapján.

70 A négy felkeresett tagállamban részleges gyakorlást főként a tanárok (Belgium és Csehország), az egészségügyi szakmák (Luxembourgban a dajkák, Ausztriában a műtős szakasszisztensek) és egyes kézműipari szakmák (Csehországban az asztalosok, ácsok és tetőfedők) esetében engedélyeztek.

Jelenleg csak a síoktatókra vonatkoznak közös képzési elvek

71 Végezetül értékeltük, hogy alkalmazták-e a felülvizsgált RPQ-irányelvben előírt közös képzési elveket, beleértve egyrészt a közös képzési keretet, másrészt a közös képzési vizsgát.

72 A közös képzési elvek hatókörébe többek között azzal a feltétellel lehet beemelni egy új szakmát, hogy azt – vagy a kapcsolódó képesítéshez szükséges oktatást és képzést – a tagállamok legalább egyharmadában szabályozzák. Megállapítottuk, hogy a közös képzési keretrendszert egyelőre azért nem alkalmazzák, mert nem érték el a tagállamok egyharmadát előíró kvótát, illetve mert nehéz elegendő közös elemet találni a tagállamok különböző képzési és szabályozási keretei között.

73 A Bizottság a tagállamokkal együtt vizsgálja, hogy van-e lehetőség a fizioterapeuta szakma közös képzési keretének létrehozására, bár ellenőrzésünk idejéig még nem dolgoztak ki konkrét terveket. Nem világos az sem, hogyan fogják végrehajtani a közös képzési keretet, és az milyen mértékben fog eltérni a harmonizált képzési minimumfeltételektől (lásd: [2. ábra](#)).

74 Közös képzési vizsga jelenleg csak a síoktatók esetében létezik. Ezt az intézkedést azonban nem tudtuk részletesen ellenőrizni, mivel a szakmát nem minden tagállamban szabályozzák, és mintánkban csak Ausztria tartozott ezek közé. Mindazonáltal az osztrák hatóságok megerősítették, hogy a síoktatók közös képzési vizsgája hasznos eszköz. A szabályozott szakmák adatbázisa alapján a síoktató a 2017–2021-es időszakban a negyedik legmobilisabb szakma volt (lásd: [1. ábra](#)).

A belső piaci információs rendszer megkönnyíti a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködést

A szakmai képesítések belső piaci információs rendszere nem felhasználóbarát, de használata elterjedt az illetékes hatóságok körében

75 Az RPQ-irányelv felülvizsgálata kiterjesztette a belső piaci információs rendszer kötelező használatát a feltétel nélkül elismert szakmák bejelentésére (az irányelv V. melléklete) és az újonnan bevezetett együttműködési eljárásokra, vagyis az európai szakmai kártyára és riasztási mechanizmusra is (lásd: [17. ábra](#)). Ellenőrzésünk során értékeltük, hogy az illetékes hatóságok hasznosnak találták-e és használták-e a belső piaci információs rendszert.

17. ábra. A belső piaci információs rendszer (IMI) kötelező használata a hatóságok között, illetve a hatóságok és a Bizottság között

Hatóság és hatóság között	Igazgatási együttműködés az egyes RPQ-kérelmekkel kapcsolatban
	Riasztások bevitelle
Hatóságtól a Bizottság felé	Értesítések az V. melléklet aktualizálásához (ágazati szakmák)
	Az RPD-ről az IMI-re való tervezett átállás 2024-től kezdődően

Forrás: Európai Számvevőszék, az RPQ-irányelv, az IMI-rendelet és az (EU) 2023/423 bizottsági végrehajtási határozat alapján.

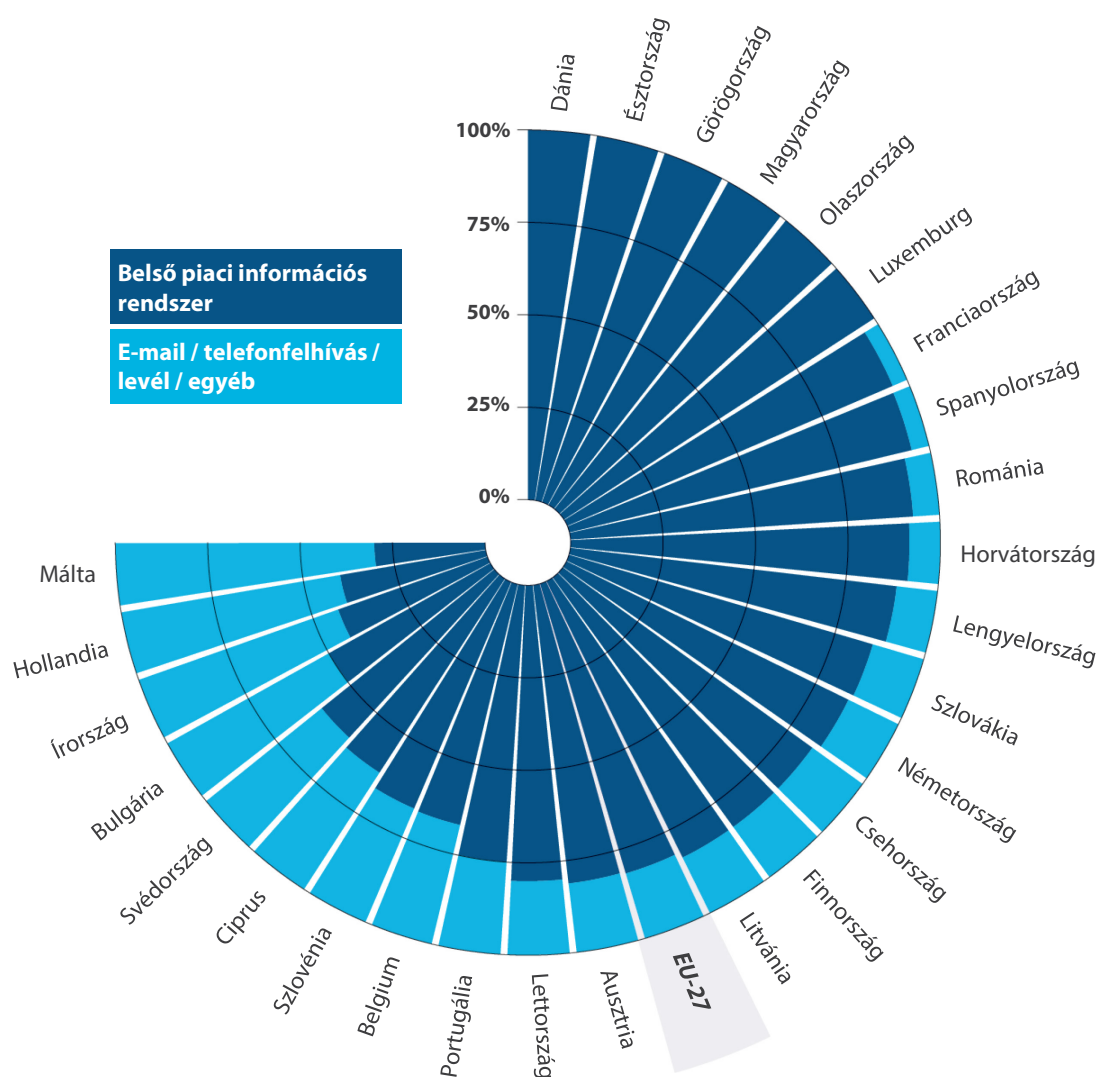
76 A felmérés válaszadóinak 40%-a nyilatkozott úgy, hogy a belső piaci információs rendszer – merev struktúrája miatt – nehezen használható a szakmai képesítések területén, még a Bizottság által nyújtott képzési támogatás ellenére is. A felkeresett négy tagállamban az általunk megkérdezett illetékes hatóságok megerősítették, hogy használják az eszközt, és általában véve hasznosnak találják azt, például a saját tagállam illetékes hatóságainak azonosítása terén.

77 Felmérésünk és ellenőrzési látogatásaink során a következő hiányosságokat állapítottuk meg a belső piaci információs rendszerrel kapcsolatban:

- **Az eszköz nem felhasználóbarát:** hat, előre meghatározott kérdéscsoportban közel 100 előre meghatározott alapkérdést tartalmaz. Bár ez a strukturált megközelítés biztosítja a jogszabályoknak való megfelelést, a kérdések kimerítő felsorolása időigényessé teszi a felhasználók számára, hogy megtalálják a rájuk vonatkozó kérdést.
- **Az illetékes hatóságok listája nem naprakész:** felmérésünk elvégzéséhez 12 tagállam kénytelen volt külön megküldeni az ellenőrző csoportnak az RPQ-ért felelős hatóságainak listáját, mivel a belső piaci információs rendszerben szereplő információk elavultak voltak. Bár a Bizottság kérte a tagállamokat, hogy frissítsék jegyzékeiket, erre nem került sor következetesen.
- **A saját országok késedelmesen válaszolnak a megkeresésekre:** mivel nincs előírva határidő, a belső piaci információs rendszerben szereplő megkeresésekre nem reagálnak mindig kellő időben (a felkeresett tagállamok szerint ennek két héten belül kellene megtörténnie). 2017 és 2021 között a tagállamok több mint 50 000 megkeresést intéztek más tagállamokhoz egyéni kérelmekkel kapcsolatban; a megkeresések 28%-át (kb. 15 000 megkeresés) nem választák meg 2 héten belül. E késedelmek miatt az elismerési eljárás hosszabb időt vesz igénybe a fogadó tagállamban.

78 Emiatt az általunk felkeresett tagállamok illetékes hatóságai arról számoltak be nekünk, hogy még ha a kérést az IMI rendszeren keresztül indítják is, általában más kommunikációs eszközöket – főként e-mailt, illetve telefont – használnak megkereséseik (vagy azok nyomon követése) céljából. A felmérésünkre válaszoló hatóságok 82%-a használja a belső piaci információs rendszert az eljárás valamely szakaszában, ám e téren is nagy különbségeket állapítottunk meg a tagállamok között (lásd: **18. ábra**).

18. ábra. A belső piaci információs rendszert a szakmai képzések céljára használó tagállami válaszadók

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés 13.1. kérdése alapján.

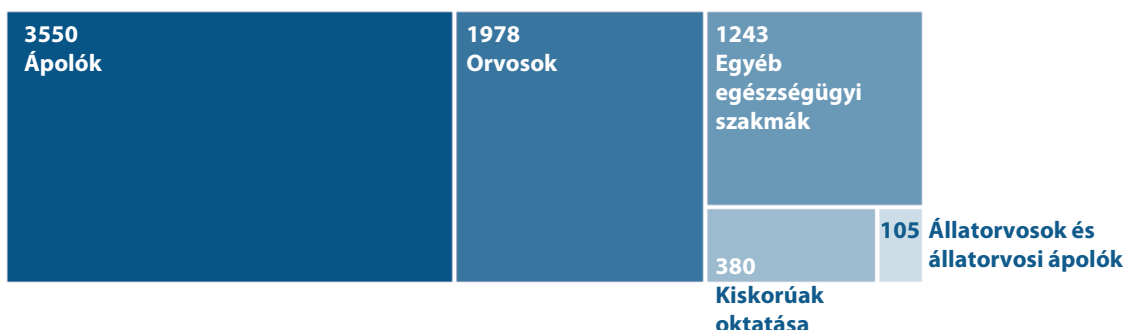
A hatóságok túl sok riasztást kapnak, így nem hasznosítják azokat az elismerési eljárás során

79 A felülvizsgált irányelv riasztási mechanizmust vezetett be a tagállami hatóságok között, amelynek célja az egészség- és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása. A felülvizsgált irányelv értelmében az illetékes hatóságok immár kötelesek bizonyos „jelentős okokból” riasztásokat bevinni a belső piaci információs rendszerbe, hogy a többi tagállam felhasználhassa ezeket az információkat az egyedi elismerési eljárásaihoz. Hogy mi minősül „jelentős oknak”, arra jelenleg nincs formális jogi meghatározás, és a tagállamok feladata annak értékelése, hogy ez a fogalom mit foglal magában: köteleességszegést, folyamatban lévő fegyelmi intézkedéseket vagy büntetőjogi felelősséget megállapító ítéleteket. Riasztást nem jelentős esetekben és adminisztratív kérdésekben, például a szakmai tagsági díjak meg nem fizetése esetén is ki lehet adni. A képesítés meghamisítása egy külön riasztási típust képez, amely saját IMI-modullal rendelkezik. Ezek a riasztások mindig bírósági határozaton alapulnak.

80 A jelenlegi RPQ-irányelv és belső piaci információs rendszerről szóló rendelet értelmében az illetékes hatóságok a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó határozat meghozatala előtt nem kötelesek betekinteni a riasztási modulba a jelentős okból bevitt riasztások ellenőrzése érdekében.

81 2017 és 2021 között a tagállamok (jelentős vagy adminisztratív okokból) összesen több mint 25 000 riasztást vittek be a mechanizmusba. Ezeknek körülbelül egynegyede vezethető vissza jelentős okokra, felerészben az ápolói szakma, 5%-uk esetében pedig a kiskorúak oktatásával kapcsolatos szakmák kapcsán (lásd: [19. ábra](#)).

19. ábra. A jelentős okokból küldött riasztások szakmák szerinti megoszlása az EU-27 tagállamaiban (2017–2021)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottságtól 2023 decemberében kapott adatok alapján.

82 Megállapítottuk, hogy mivel e riasztások ilyen nagy számban érkeztek be, a felkeresett tagállamok hatóságai nem ellenőrizték azokat a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó egyedi kérelmek felülvizsgálata során.

Az irányelv V. melléklete – amely a feltétel nélküli elismeréshez előírt képesítés megszerzését tanúsító okiratokat sorolja fel – nehézkes és hosszadalmas, de hasznos eljárásról rendelkezik

83 Az RPQ-irányelv V. mellékletében felsoroltak alapján feltétel nélkül elismerhetők a polgárok képesítései. A kérelmek zökkenőmentes feldolgozásának biztosítása érdekében az V. mellékletet rendszeresen, ideális esetben **évente egyszer** frissíteni kell. Az aktualizálás a tagállamok által a Bizottságnak küldött – pontosabban a belső piaci információs rendszerben rögzített – értesítésekkel kezdődik (lásd: **17. ábra**). A Bizottság áttekinti ezeket az információkat, és felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el. Az V. melléklet frissítési folyamatának célja, hogy biztosítsa a hatóságok közötti kölcsönös bizalmat, és lehetővé tegye a kérelmek gyors feldolgozását. Az V. melléklet naprakészen tartása azonban jelentős adminisztratív munkát igényel.

84 2013 óta a Bizottság hét felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadott el, az utolsót éppen ellenőrzésünk idején (lásd: [1. táblázat](#)).

1. táblázat. Az V. melléklet aktualizálásához kiadott hét felhatalmazáson alapuló jogi aktus adatai

Jogi szöveg	Elfogadás időpontja	A legutóbbi frissítés óta eltelt hónapok száma
Felülvizsgált RPQ-irányelv (2013/55/EU)	2013.11.20.	
(EU) 2016/790 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2016.01.13.	26
(EU) 2017/2113 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2017.09.11.	20
(EU) 2019/608 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2019.01.16.	16
(EU) 2020/548 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2020.01.23.	12
(EU) 2021/2183 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2021.08.25.	19
(EU) 2023/2383 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2023.05.23.	21
(EU) 2024/1395 felhatalmazáson alapuló jogi aktus	2024.03.05.	10
ÁTLAG		18

Forrás: Európai Számvevőszék, a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok alapján.

85 Megállapítottuk, hogy az V. melléklet frissítése átlagosan másfél évet vesz igénybe, ami növeli annak kockázatát, hogy a friss képesítéssel rendelkezők nem részesülhetnek a feltétel nélküli rendszer előnyeiből. Ezenkívül a Bizottságot nem köti egyértelmű határidő a tagállamok értesítéseinek felülvizsgálatára és a megfelelő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok közzétételére.

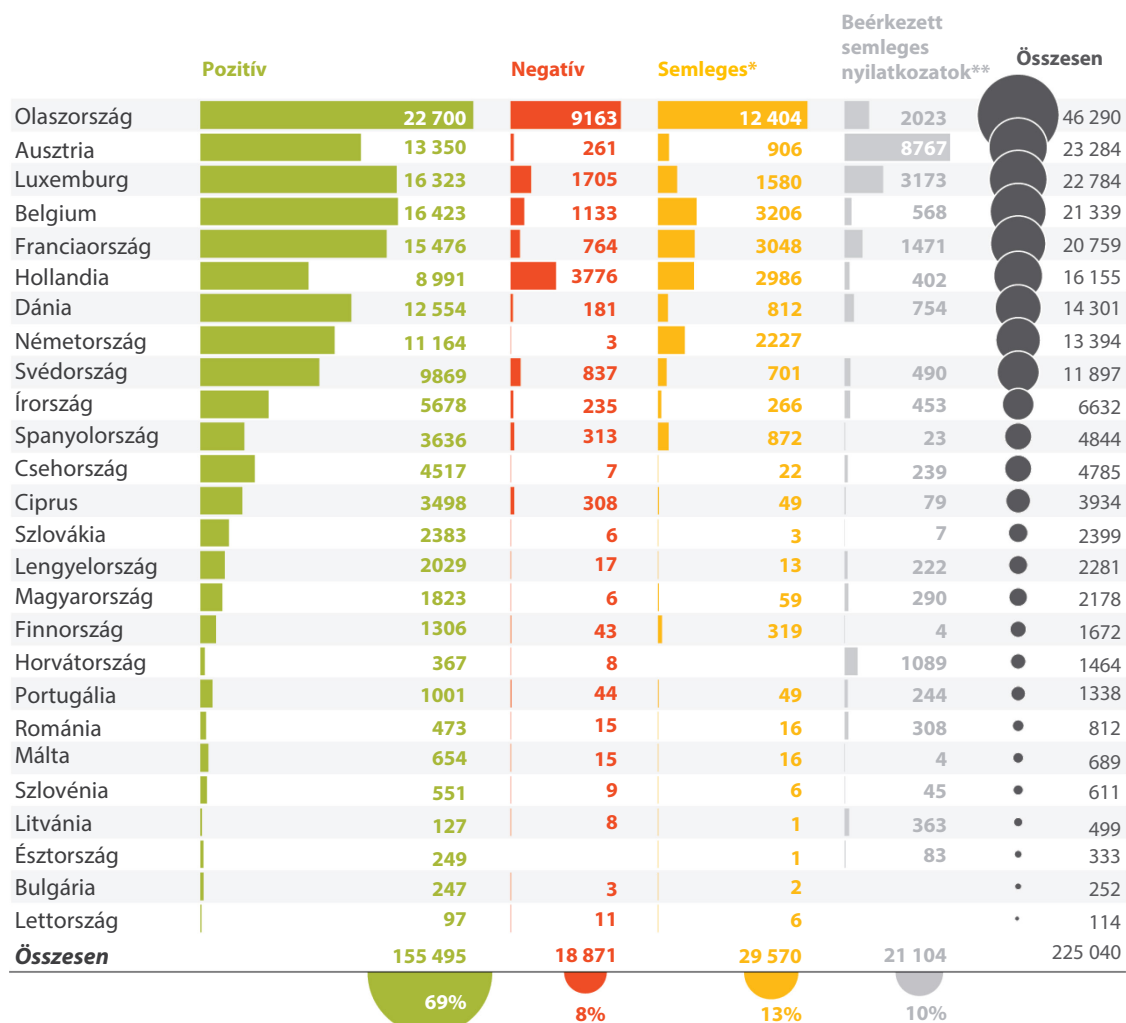
86 Végezetül megállapítottuk, hogy a leelterjedtebb feltétel nélküli RPQ-rendszer a képzési minimumkövetelményeken alapuló rendszer. Ez alkalmazandó a hét ágazati szakmára (lásd: [2. ábra](#)), amelyek közül az általános ápolói szakma szerepel a mintánkban. Jelenleg nincs tervben e rendszer további szakmákra való kiterjesztése.

A Bizottság nem követi megfelelően nyomon az adatokat és jelentéseket

A Bizottság nem követte kellőképpen nyomon a szabályozott szakmák adatbázisában szereplő adatokat és a tagállamok által kétévente benyújtott jelentéseket

87 Az RPQ-irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy kétévente szolgáltatassanak statisztikai adatokat (lásd: [17.](#) bekezdés). A tagállamoknak a szabályozott szakmák adatbázisában is be kell jelenteniük az RPQ-határozatokat. Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság nyomon követte-e a tagállamok által szolgáltatott jelentéseket és statisztikákat. A 2017–2021-es időszakban a 27 tagállam több mint 225 000 RPQ-határozatot adott ki, amelyek közül több mint 150 000 volt pozitív (69%), közel 20 000 negatív (8%), a maradék pedig „semleges” (23%). A semleges határozatok közé tartoznak a végső eredmény nélküli határozatok (13%), valamint az ideiglenes mobilitással kapcsolatos olyan nyilatkozatok, ahol nem került sor a képesítések ellenőrzésére (10%) (lásd: [20. ábra](#)).

20. ábra. A tagállamok illetékes hatóságai által a 2017–2021-es időszakban hozott elismerési határozatok

→ * Alkalmazkodási időszak, vizsgálat vagy fellebbezés alatt

→ ** Kivéve a 7. cikk (4) bekezdésének hatálya alá tartozó eseteket (előzetes ellenőrzések)

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottságtól 2023 novemberében kapott adatok alapján.

88 Összehasonlítottuk a tagállamok által a Bizottságnak küldött jelentéseket. Megállapítottuk, hogy hét tagállam⁴ már 2017 óta nem küldött jelentést. Eltéréseket tártunk fel továbbá a tagállamok jelentései által lefedett beszámolási időszakok és a bejelentett információk tekintetében. Az ilyen jelentések benyújtására vonatkozóan nem találtunk bizottsági iránymutatást.

⁴ Ausztria, Ciprus, Csehország, Görögország, Lettország, Luxemburg és Szlovénia.

89 A szabályozott szakmák adatbázisában szereplő adatok bejelentésének módját illetően a Bizottság kiadott ugyan iránymutatásokat, ezek azonban nem tisztázzák minden eset tekintetében, hogy az adatbázisban hogyan kell besorolni a határozatokat: például amikor egy határozat kompenzációs intézkedésként vizsgát tartalmaz, a hatóságok nem biztosak benne, hogy azt semlegesként vagy pozitívként jelentsék be (lásd: [IV. melléklet](#)).

90 Megállapítottuk továbbá, hogy a Bizottság nem végzett hitelességi ellenőrzést a szabályozott szakmák adatbázisában szereplő statisztikai adatokat illetően, és nem vette fel a kapcsolatot az érintett tagállamokkal.

91 Ellenőrzésünk során olyan eseteket is találtunk, amikor nem megbízható adatokat jelentettek be, illetve amikor a valósnál kisebb határozatszámot rögzítettek az adatbázisban.

- A négy tagállamban tett látogatásaink alapján megállapítottuk, hogy az illetékes hatóságok által kiadott és a belső rendszerükben bejelentett határozatok száma nem mindig felelt meg a szabályozott szakmák adatbázisában bejelentetteknek.
- A Bizottság által szolgáltatott adatok szerint Görögország egyáltalán nem nyújtott be statisztikai adatokat a 2017–2021-es időszakra vonatkozóan.
- 2023 márciusa és novembere között a cseh hatóságok jelentős számú (+22%) további határozatot jelentettek be a 2017–2021-es időszakra, ami arra utal, hogy Csehország eredetileg nem számolt be minden határozatukról.

- Ausztriában a régiók illetékes hatóságai által hozott elismerési határozatokat általában nem tüntették fel az adatbázisban. Az informatikai eszköz nem tett lehetővé régióként külön interfészt, míg a hatóságok szerint erre szükség lett volna, mert ugyanazért a szakmáért különböző régiók vagy tartományok is felelősek voltak. Megállapítottuk továbbá, hogy minden határozatot manuálisan vitték be, ami magas hibakockázathoz vezet. A Bizottsággal folytatott megbeszéléseink során megállapítottuk, hogy a szabályozott szakmák adatbázisában szereplő adatokat 2024 elején kellett volna átvezetni a belső piaci információs rendszerbe. Jelenleg azonban nincsenek egyértelmű tervek arra vonatkozóan, hogy miként lehetne kezelni a hiányzó nyilatkozatok problémáját és a manuális adatbevitellel kapcsolatos kockázatokat.
- Bár Németország az uniós polgárok **fő célállomása**, az adatbázisban bejelentett határozatainak száma mindössze 6%-át teszi ki az összes határozatnak. 2023 novemberében megállapítottuk, hogy az illetékes német minisztérium nem rendelkezett elegendő emberi erőforrással ahhoz, hogy a 2017–2021-es időszakra vonatkozó valamennyi határozatot felvigyék a szabályozott szakmák adatbázisába. Mivel az adatokat nem lehetett automatikusan feltölteni, Excel-formátumban bocsátották a Bizottság rendelkezésére a statisztikákat, azonban ezeket a határozatokat nem vitték be az adatbázisba.

92 A felülvizsgált irányelv új kötelezettségként előírta a tagállamok számára, hogy 2016-tól, majd azt követően kétévente számoljanak be a szabályozott szakmákra vonatkozó követelmények eltörléséről vagy enyhítéséről (azaz a későbbi nemzeti cselekvési tervekről). Ezt a kötelezettséget az arányossági irányelvre vonatkozó javaslattal egyidőben vezették be. Értékeljük, hogy a Bizottság nyomon követte-e a vonatkozó tagállami jelentéseket. Megállapítottuk, hogy 2017 és 2021 között kilenc tagállam⁵ egyáltalán nem tett közzé jelentést, öt tagállam⁶ pedig az előírt jelentések közül csak néhányat nyújtott be. A Bizottság úgy tájékoztatott minket, hogy a jelentések csak akkor kötelezőek, ha követelményeket szüntetnek meg vagy enyhítenek. Megállapítottuk azonban, hogy 2024 januárjában Csehország nem nyújtott be jelentést, holott előzőleg 2023-ban kilenc szabályozott szakma esetében enyhítette a hozzáférés feltételeit.

⁵ Bulgária, Ciprus, Észtország, Görögország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Portugália és Spanyolország.

⁶ Csehország, Németország, Málta, Románia és Szlovákia csak egy évre vonatkozóan nyújtotta be az információkat.

93 E beszámolási követelmények mellett a tagállamoknak a szabályozott szakmák adatbázisát is naprakészen kell tartaniuk („szakmák” fül). A Bizottság úgy tájékoztatott bennünket, hogy véleménye szerint az RPQ-irányelv összefüggésében nincs szerepe az arányosság tekintetében megjelölt okok hivatalos ellenőrzésében. Ugyanakkor részben ellenőrizte a tagállamok által benyújtott adatok minőségét annak értékelése révén, hogy a megfelelő mezőkbe vitték-e fel az információkat.

A Bizottság kötelezettségszegési eljárások útján kezeli az átültetési problémákat, de a tagállamok még nem hozták meg az irányelv teljes körű alkalmazásához szükséges valamennyi korrekciós intézkedést

94 2018-ban és 2019-ben a Bizottság kötelezettségszegési eljárásokat indított a szakmai képezésekkel kapcsolatban. Ez valamennyi tagállamot érintette.

95 2024 februárjában még 12 tagállamnak voltak lezáratlan kötelezettségszegései, és valamennyi tagállam vonatkozásában összesen 75 kérdés maradt nyitva, bár ez 2020 márciusához (130 lezáratlan kérdés) képest csökkenést jelent (lásd: [V. melléklet](#)). A Bizottság az irányelv átültetése során elkövetett esetleges jogsértések azonosításához kapcsolódó munka jelentős részét egy külső tanácsadóhoz szervezte ki.

A Bizottság és a tagállamok könnyen hozzáférhető, de következtelen tájékoztatást nyújtanak a lakosságnak

96 A polgárok többféle weboldalon is találhatnak az RPQ-ra vonatkozó információkat: ilyenek a [Your Europe](#) honlap (DG GROW), a [szabályozott szakmák adatbázisa](#) (DG GROW), a nemzeti [egyablakos ügyintézési pontok](#) (online információkat nyújtó e-kormányzati portálok) és az illetékes tagállami hatóságok honlapjai. Értékeljük, hogy e weboldalak keresésével a polgárok megtalálhatják-e a minimálisan szükséges információkat, például az alábbiakat:

- a különböző tagállamokban szabályozott szakmák jegyzéke;
- a képezések előzetes ellenőrzése alá vont szakmák jegyzéke;
- az európai szakmai kártyára jogosult szakmák jegyzéke;
- az RPQ-eljárásokra vonatkozó követelmények és információk;
- a képezések elismerésének díja;
- a fellebbezés módjának részletes leírása.

97 Ellenőriztük továbbá, hogy a polgároknak rendelkezésükre állnak-e a szakmai képesítések elismerésére vonatkozóan a Bizottságtól és a tagállamoktól származó, könnyen hozzáférhető információk, és hogy ezek a különböző forrásokból származó információk teljesek, megbízhatóak és következetesek-e.

2019 óta valamennyi felkeresett tagállam javította az információk elérhetőségét a polgárok számára

98 2019-ben a Bizottság ellenőrizte, hogy a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó információk elérhető-e online az egyablakos ügyintézési pontok weboldalain. Valamennyi tagállamnak felszólító levelet küldött a szakmai képesítések elismerésére vonatkozó szabályokkal vagy a szabályozott szakmákhoz való hozzáférésre vonatkozó eljárásokkal és alaki követelményekkel kapcsolatos online információ elérhetőségéről, illetve a konkrét követelmények értelmezéséhez és kezeléséhez biztosítandó online segítségnyújtásról. 2023 májusa és októbere között tett helyszíni látogatásunk során megvizsgáltuk az RPQ-információk online elérhetőségét is, hogy ellenőrizzük, történt-e javulás 2019 óta.

99 Megállapítottuk, hogy mind a négy felkeresett tagállamban történt előrelépés, mivel a polgárok legalább a minimálisan szükséges információkat megtalálhatták az interneten. Ezek az információk a tagállam legalább egy hivatalos nyelvén és angolul is rendelkezésre álltak.

A Bizottság és a tagállamok weboldalain a lakosságnak nyújtott RPQ-információk nem mindig következetesek és megbízhatóak

100 Azt is ellenőriztük, hogy a tagállamok által szolgáltatott online információk összhangban vannak-e a Bizottság weboldalain közzétett információkkal. Az általunk felkeresett négy tagállam esetében az európai szakmai kártya hatálya alá tartozó szakmáknak az uniós weboldalakon közzétett listája megegyezett a nemzeti honlapokon szereplő jegyzékkel. A szabályozott szakmák felsorolásában ugyanakkor mind a négy tagállamban eltéréseket találtunk (lásd: [6. háttérmagyarázat](#)).

6. háttérmagyarázat

Következetlenségek a szabályozott szakmák jegyzékeiben

A szabályozott szakmák adatbázisa (RPD) Ausztria (bécsi egyablakos ügyintézési pont), Belgium és Csehország esetében kevesebb szabályozott szakmát tartalmazott, mint a tagállami listák. Ausztria 31-gyel, Belgium 142-vel, Csehország pedig 36-tal több szakmát tartott nyilván. Ez főként az egészségügyi szakmákon belüli szakosodásnak tudható be.

Bécsben más szakmákat is érintettek ilyen eltérések, például a szociálpedagógiát, a liftkarbantartó vállalatokat, valamint más konkrét szakmákat az oktatás, a képzés vagy a közlekedés területén. Belgiumban a nemzeti jegyzék közösségenként vagy régióként részletezte az összes szabályozott szakmát, így azok többször is szerepeltek a belga listán, de csak egyszer az RPD-ben. Csehországban ugyanakkor egyes nukleáris és bányászati ágazatbeli szakmák a nemzeti listán szerepeltek ugyan, az RPD-ben azonban nem.

Luxemburgban ezzel szemben az RPD 171-gyel több szabályozott szakmát tartalmazott, mint a nemzeti jegyzék. Ez minden ágazatot egyaránt érintett, így egészségügyi, valamint kereskedelmi, kézműipari és ipari (pl. hentes, pék, fodrász, szépművészet) szakterületeket is.

101 Összehasonlítottuk a közegészségügyi és biztonsági vonatkozású szakmák RPD szerinti és tagállami jegyzékeit, és azokat következetlennek találtuk. Ezek a listák annak megállapítására szolgálnak, hogy ideiglenes mobilitás esetén szükség van-e a polgár előzetes ellenőrzésére (lásd: [53.](#) bekezdés). A felkeresett tagállamokból [a 7. háttérmagyarázat](#) mutat be példákat.

7. háttérmagyarázat

Az előzetes ellenőrzés alá vont szakmák jegyzékei közötti eltérések

Megállapítottuk, hogy Belgium, Csehország és Luxemburg tekintetében az RPD több olyan szakmát sorolt fel, amelyek kapcsán ideiglenes mobilitás esetén előzetes ellenőrzést kell végezni, mint a tagállami jegyzékek (Belgium esetében 22, Csehország esetében 21, Luxemburg esetében pedig 32 szakmával többet). Ez szintén főként az egészségügyi szakmákon belüli szakosodásnak tudható be.

Belgiumban a szakmák feltérképezése eltérő volt a két listán. Ezenkívül a fizioterapeuta, a tűzoltó és a polgári védelmi tiszti szakma a tagállami jegyzék alapján előzetes ellenőrzésnek volt alávetve, az RPD szerint azonban nem.

Csehországban az egységes piac szabályainak érvényesítésével foglalkozó munkacsoport (SMET) 2020. évi vizsgálata nyomán több szakma esetében megszüntették az előzetes ellenőrzéseket, az RPD-t azonban ellenőrzésünk időpontjáig nem frissítették.

Ausztriában (bécsi egyablakos ügyintézési pont) nem sikerült összeegyeztetnünk az előzetes ellenőrzés alá vont szakmákra vonatkozó, különböző forrásokból származó információkat. Az RPD-ben 62 szakma szerepelt, míg az egyablakos ügyintézési pont német változata 74, angol verziója pedig 56 szakmát sorolt fel. A szakmákat ráadásul eltérően is határozták meg a német és az angol nyelvi változatban.

102 Általánosságban azt állapíthattuk meg, hogy a szabályozott szakmák adatbázisa tartalmazta a legfrissebb információkat a szabályozott szakmákra vonatkozóan. Ellenőrzésünk idején azonban az általunk felkeresett tagállamokban az egyablakos ügyintézési pontok egyike sem adta meg a polgároknak a szabályozott szakmák adatbázisára mutató közvetlen linket.

Következtetések és ajánlások

103 Az uniós polgároknak joguk van ahhoz, hogy bármely uniós tagállamban munkát vállaljanak. A szabályozott szakmák esetében az Unió nyomon követi a polgárok munkavállalói mobilitáshoz való jogát. Foglalkoztatási koordinációs szerepében eljárva az Unió 2005-ben elfogadta a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelvet, amely révén azt kívánja megakadályozni, hogy a tagállamok túl szigorú feltételeket írjanak elő a többi uniós tagállam azon állampolgárai tekintetében, akik az adott tagállamban kívánnak szabályozott szakmát gyakorolni. A szakmai képesítések keretrendszerének célja továbbá annak biztosítása, hogy a nyújtott szolgáltatások valamennyi tagállamban ugyanazon közegészségügyi és biztonsági előírásoknak feleljenek meg.

104 Következtetésünk szerint a szakmai képesítések elismerése az Unióban alapvető fontosságú mechanizmus, amelyet azonban ritkán és következtelenül alkalmaznak annak biztosítására, hogy egy szabályozott szakmát egy másik tagállamban is gyakorolni lehessen.

105 Összesítettük az Unióban szabályozott szakmák számát, és megállapítottuk, hogy 2023-ban még mindig 5700 szabályozott szakma létezett (ez tagállamonként átlagosan 212 szakmát jelent), valamint hogy a 2017–2019-es időszakban a más tagállamba költöző polgároknak potenciálisan mintegy 6%-a vette igénybe a szakmai képesítések elismerési rendszereit. A rendelkezésre álló adatok nem teszik lehetővé annak felmérését, hányszor fordult elő olyan eset, hogy egy uniós polgár elköltözött egy másik tagállamba, de ott nem gyakorolhatja szakmáját, mivel azt a fogadó állam szabályozza, és képesítésüket nem ismerik el. Arról sem állnak rendelkezésre adatok, hány polgár tett le a költözésről a képesítése elismerésének nehézségei miatt (lásd: [26–37. bekezdés](#)).

106 Megállapítottuk, hogy az irányelv tagállami alkalmazásának hiányosságai közvetlenül érintik azokat a polgárokat, akik egy másik tagállamban kívánnak szabályozott szakmát gyakorolni. Azt tapasztaltuk, hogy hiányoznak az elektronikus eljárások, önkényesen (és a tagállamokban igen eltérő összegben) állapítják meg az elismerési eljárás igénybevételének díját, a hatóságok az irányelvben és a magatartási kódexben foglaltnál több dokumentumot kérnek be, túlzott mértékű előzetes ellenőrzéseket és kompenzációs intézkedéseket írnak elő, és az eljárások tovább tartanak az előírtnál ([38–64. bekezdés](#)).

107 Az irányelv 2013. évi felülvizsgálatának célja az elismerési eljárás korszerűsítése volt. Megállapítottuk, hogy – a belső piaci információs rendszer kivételével – a polgárok és a hatóságok nem használták ki széles körben az új intézkedéseket, ezért a felülvizsgálat a gyakorlatban kevés hozzáadott értékkel bírt. Úgy észleltük, hogy az európai szakmai kártyát olyan szakmák esetében bocsátották rendelkezésre, amelyek közül néhány a feltétel nélküli rendszer előnyeit is élvezzi, és az eljárás költségei magasabbak lehetnek, mint a szokásos eljáráséi. Ezenkívül a tagállamok csak kismértékben éltek azzal a lehetőséggel, hogy részleges gyakorlást engedélyezzenek: az összes elismerési határozatnak csak kevesebb mint 1%-a vonatkozott valamely szakma részleges gyakorlására. Végül, bár a felülvizsgálat óta már több mint tíz év telt el, a közös képzési elveken alapuló új elismerési eljárásokat csak egy szakma esetében dolgozták ki és alkalmazzák (65–74. bekezdés).

108 A felülvizsgált irányelv kötelezővé tette a belső piaci információs rendszer alkalmazását a szakmai képesítések esetében, ami – a használatával kapcsolatos problémák ellenére – megkönnyítette a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködést. A szakmai képesítések elismerése során azonban az illetékes hatóságok nem vették figyelembe a más tagállamok által a rendszerbe bevitt riasztásokat, még akkor sem, ha azok jelentős okokra vonatkoztak – bár ezek tekintetében jelenleg nincs hivatalos jogi meghatározás. Jelentős okok lehetnek például a múltbeli kötelességszegések, fegyelmi intézkedések vagy büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletek. Végezetül a hét ágazati szakmára vonatkozó képesítéseket felsoroló V. melléklet az illetékes hatóságok közötti kölcsönös bizalom szempontjából kulcsfontosságú része az irányelvnek, de a Bizottságot nem köti határidő annak aktualizálását illetően (75–86. bekezdés).

109 Megállapítottuk továbbá, hogy a Bizottság a szakmai képesítések uniós elismerési rendszere megfelelő működésének biztosítása érdekében foglalkozott az átültetési kérdésekkel, de nem követte kellő mértékben nyomon sem az irányelv tagállamok általi gyakorlati alkalmazását, sem azt, hogy a tagállamok eleget tettek-e beszámolási kötelezettségeiknek (87–95. bekezdés).

110 Végezetül megállapítottuk, hogy a valamely másik tagállamban szabályozott szakmát gyakorolni kívánó polgárok számára hozzáférhetőbbé váltak az információk, de azok még gyakran megbízhatatlanok és következetlenek (96–102. bekezdés).

111 E megállapítások alapján a következő ajánlásokat tesszük:

1. ajánlás. Az RPQ-rendszer egységes alkalmazásának biztosítása

A Bizottság:

- a) pontosítsa az alábbiakat, például jogszabály-módosítások előterjesztése vagy bizottsági ajánlások kiadása révén:
 - annak fontossága, hogy a Bizottság, illetve egy független szerv felülvizsgálja a tagállamok által végzett arányossági vizsgálatokat;
 - a közegészségügyi és biztonsági vonatkozások fogalma – annak elkerülése érdekében, hogy a hatóságok megszorítóan értelmezzék a szabályokat, ami rontaná a szakmai képesítések elismerésére vonatkozó eljárás eredményességét;
- b) kövesse nyomon az egész rendszer eredményességét, és amennyiben hiányosságokat tár fel, hozzon időben eredményes korrekciós intézkedéseket, különös tekintettel a harmonizált adatok tagállamoktól való beszerzésére (amint azt beszámolási kötelezettségeik előírják), valamint annak biztosítására, hogy az irányelvben meghatározott határidőket minden egyes elismerési eljárás esetében betartsák.

Megvalósítás céldátuma: 2025.

2. ajánlás. A riasztási mechanizmus integrálása az elismerési eljárásba

A Bizottság:

- a) a riasztási mechanizmus tekintetében – például végrehajtási jogi aktus révén – pontosítsa a „jelentős ok” fogalmát;
- b) tegye kötelezővé a tagállamok számára, hogy az elismerési eljárások során alkalmazzák a belső piaci információs rendszeren belüli riasztási mechanizmust, biztosítva a beérkező, jelentős okokból kiadott riasztások megfelelő kezelését. Ez különösen fontos a betegekkel vagy kiskorúakkal közvetlen kapcsolatban álló szakemberek esetében.

Megvalósítás céldátuma: a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2025-ig.

3. ajánlás. Az V. melléklet aktualizálása és az ágazati szakmák esetében a feltétel nélküli rendszerben történő elismerés határidejének lerövidítése

A jogszabály-módosítások előterjesztésekor a Bizottság mérlegelje a következőket:

- a) az irányelv V. melléklete éves frissítésének előírása;
- b) az irányelv V. mellékletén alapuló feltétel nélküli rendszer esetében az illetékes hatóságok számára az indokolással ellátott határozat kibocsátására rendelkezésre álló határidő lerövidítése a kérelmező teljes aktájának benyújtásától számított egy hónapos időszakra.

Megvalósítás céldátuma: 2026.

4. ajánlás. A polgárok megbízható és következetes tájékoztatásának biztosítása

A Bizottság ösztönözze a tagállamokat, hogy bocsássanak a polgárok rendelkezésére egy egységes uniós szintű információforrást (vagy arra mutató hivatkozást), és biztosítsa, hogy a nyújtott információk – beleértve például az egyes szakmák szabályozott jellegére, az előzetes ellenőrzések előírására, a kompenzációs intézkedésekre és az elismerési eljárás várható díjaira vonatkozóakat – mindenkor megbízhatóak legyenek.

Megvalósítás céldátuma: 2025.

A jelentést 2024. május 15-i luxembourgi ülésén fogadta el az Annemie Turtelboom számvevőszéki tag elnökölte II. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

I. melléklet. A tagállamokban felkeresett és megkérdezett szervezetek

Érdekeltek felek	Szerep/felelősségi kör	Szervezet neve
Ausztria		
A mintában szereplő szakmák tekintetében illetékes hatóságok	Az építőmérnöki szakma tekintetében illetékes hatóság	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Szövetségi Munkaügyi és Gazdasági Minisztérium)
	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság (letelepedés)	Amt der Wiener Landesregierung (Bécs Tartományi Kormányzati Hivatal)
	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság (ideiglenes mobilitás)	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Szövetségi Munkaügyi és Gazdasági Minisztérium)
	A középiskolai tanári szakma tekintetében illetékes hatóság	Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung (Szövetségi Oktatási, Tudományügyi és Kutatási Minisztérium)
	A középiskolai tanári szakma tekintetében illetékes hatóság (Bécs)	Bildungsdirektion für Wien (Bécs Város Oktatási Igazgatósága)
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság	Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz (Szociális, Egészségügyi, Ellátási és Fogyasztóvédelmi Minisztérium)
Egyéb érdekelt felek	SOLVIT	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Szövetségi Munkaügyi és Gazdasági Minisztérium)
	Segítségnyújtó központ	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Szövetségi Munkaügyi és Gazdasági Minisztérium)
	A Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központok az Unióban	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Szövetségi Munkaügyi és Gazdasági Minisztérium)
	Egyablakos ügyintézési pont, Bécs	Amt der Wiener Landesregierung (Bécs Tartományi Kormányzati Hivatal)
	Az építőmérnöki szakma tekintetében	Kammer der Architekten und Ingenieurkonsulenten für Wien, Niederösterreich und Burgenland (Bécsi, Alsó-Ausztriai és Burgenlandi Építőmérnöki Kamara)

Érdekeltek felek	Szerep/felelősségi kör	Szervezet neve
	(Osztrák) Állami Foglalkoztatási Szolgálat	Arbeitsmarktservice Wien – Landesgeschäftsstelle
	Harmadik országok állampolgárai tekintetében	Österreichischer Integrationsfonds (Ausztriai Integrációs Alap)
	Harmadik országok állampolgárai tekintetében	Bundeskanzleramt (Osztrák Szövetségi Kancellária Hivatal)
	Tanácsadás és segítségnyújtás az elismerési folyamat során	Anlaufstelle Wien (AST Wien) – Perspektive, Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen
Belgium		
A mintában szereplő szakmák tekintetében illetékes hatóságok	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság – Vallóniai régió	Service public de Wallonie, Département du Développement économique
	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság – Brüsszel fővárosi régió	Service public régional de Bruxelles
	A középiskolai tanári szakma tekintetében illetékes hatóság – Francia közösség	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement, Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique and Direction générale des personnels de l'enseignement
	A középiskolai tanári szakma tekintetében illetékes hatóság – Flamand közösség	Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság (szövetségi szint)	Service Public Fédéral Santé Publique / Federale Overheidsdienst Volksgezondheid / Föderale Öffentliche Dienst Volksgesundheit
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság – Flamand közösség	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság – Francia közösség	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement - Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique – Direction de l'agrément des prestataires de soins de santé
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság – Német (nyelvű) közösség	Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Fachbereich Gesundheit und Senioren

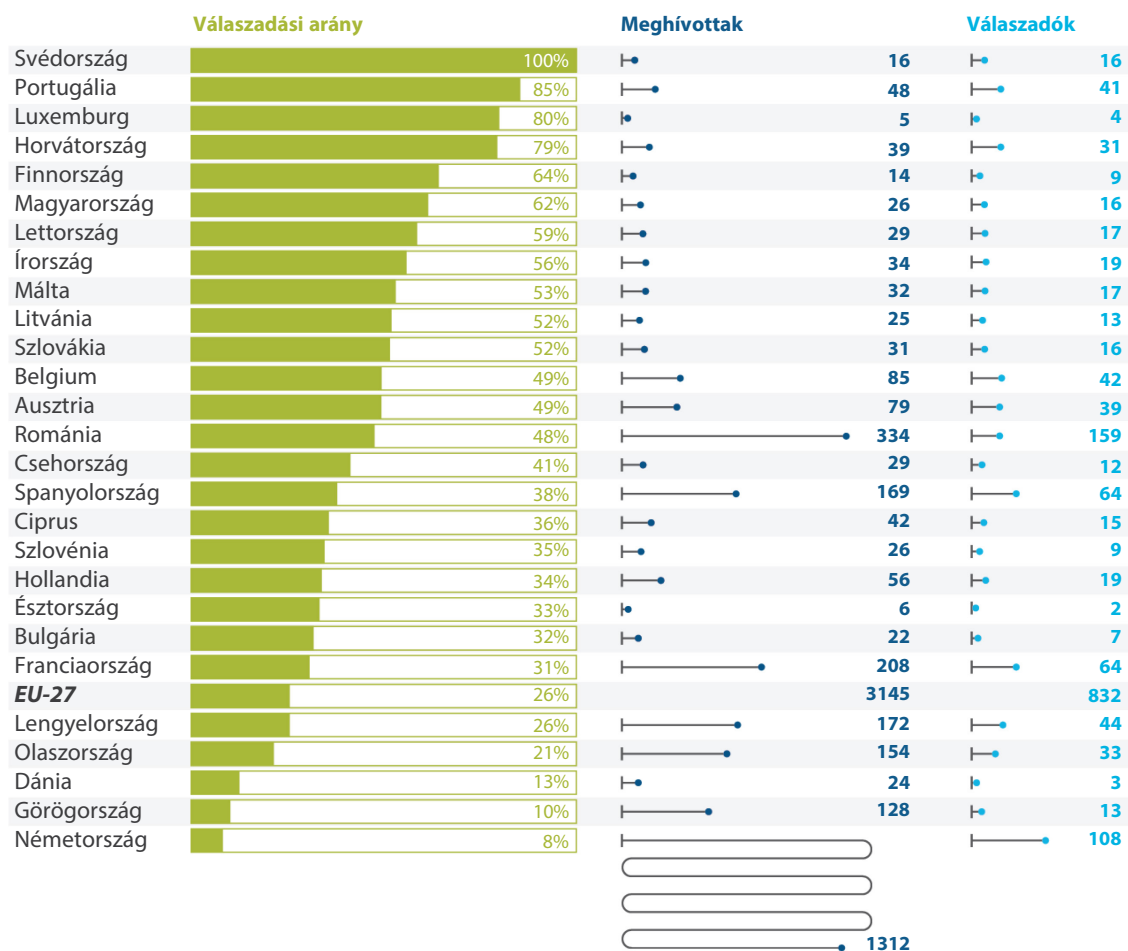
Érdekelt felek	Szerep/felelősségi kör	Szervezet neve
Egyéb érdekelt felek	Nemzeti IMI-koordinátor	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie
	Segítségnyújtó központ	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie
	Egyablakos ügyintézési pont	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie Service Public Fédéral Stratégie & Appui / Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning / Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung
	Az építőmérnöki szakma tekintetében (uniós szint, de a belgiumi látogatás során került sor a találkozóra)	ENGINEERS EUROPE
	A középiskolai tanári szakma tekintetében (uniós szint, de a belgiumi látogatás során került sor a találkozóra)	European Trade Union Committee for Education
	Az általános ápolói szakma tekintetében (uniós szint, de a belgiumi látogatás során került sor a találkozóra)	European Federation of Nurses Associations
	Az általános ápolói szakma tekintetében	L'Union Générale des Infirmiers de Belgique
	Az általános ápolói szakma tekintetében	Fédération Nationale des Infirmiers de Belgique
	Közzolgáltatási politika és támogatás	Service Public Fédéral Stratégie & Appui / Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning / Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung

Érdeelt felek	Szerep/felelősségi kör	Szervezet neve
Csehország		
A mintában szereplő szakmák tekintetében illetékes hatóságok	Az építőmérnöki szakma tekintetében illetékes hatóság	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (Cseh Építőipari Mérnöki és Technikusi Kamara)
	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor živností a spotřebitelské legislativy (Ipari és Kereskedelmi Minisztérium, Kereskedelmi Engedélyezési és Fogyasztójogi Osztály)
	A középiskolai tanári szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Oktatás-, Ifjúság- és Sportügyi Minisztérium)
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministerstvo zdravotnictví, odbor ošetrovatelství a nelékařských povolání (Egészségügyi Minisztérium, Ápolói És Egyéb Egészségügyi Szakmák Osztálya)
Egyéb érdekelt felek	SOLVIT	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Ipari és Kereskedelmi Minisztérium, Európai Ügyekért és a Belső Piacért Felelős Osztály)
	Segítségnyújtó központ	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Oktatás-, Ifjúság- és Sportügyi Minisztérium)
	Nemzeti IMI-koordinátor	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Ipari és Kereskedelmi Minisztérium, Európai Ügyekért és a Belső Piacért Felelős Osztály)
	Egyablakos ügyintézési pont	Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ipari és Kereskedelmi Minisztérium)
	Az ács szakma tekintetében	Hospodářská komora České republiky (A Cseh Köztársaság Kereskedelmi Kamarája)
	Az általános ápolói szakma tekintetében	Česká asociace sester (Cseh Ápolók Szövetsége)
Luxemburg		
A mintában szereplő szakmák tekintetében illetékes hatóságok	Az építőmérnöki szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Felsőoktatási és Kutatási Minisztérium)

Érdekeltek felek	Szerep/felelősségi kör	Szervezet neve
	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministère de l'Économie - Direction Générale PME et Entrepreneuriat (Gazdasági Minisztérium, Kkv- és Vállalkozáspolitikai Főigazgatóság)
	Az ács szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (Oktatási, Gyermek- és Ifjúságügyi Minisztérium)
	Az általános ápolói szakma tekintetében illetékes hatóság	Ministère de la Santé (Egészségügyi Minisztérium)
Egyéb érdekelt felek	SOLVIT	Ministère de l'Économie (Gazdasági Minisztérium)
	Segítségnyújtó központ	Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Felsőoktatási és Kutatási Minisztérium)
	Nemzeti IMI-koordinátor	Ministère de la Fonction publique (Közzszolgálati Minisztérium)
	Ombudsman	
Európai Bizottság és egyéb szervek		
Európai Bizottság, DG GROW Európai Bizottság, DG EMPL Eurostat – a Bizottság Statisztikai Főigazgatósága Európai Munkaügyi Hatóság Európai Szakképzésfejlesztési Központ Európai Gazdasági és Szociális Bizottság A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete Európai ombudsman		

Forrás: Európai Számvevőszék.

II. melléklet. A felmérést megválaszolók aránya tagállamonként

Forrás: Európai Számvevőszék, a felmérés alapján.

III. melléklet. Az RPQ-folyamat kulcsszereplői

	Kulcsszereplők	Szerepek és felelősségi körök
Uniói szint	Európai Bizottság	Az uniós jog egységes alkalmazásának biztosítása A 2005/36/EK irányelv szerinti egyedi felelősségek
	Európai Munkaügyi Hatóság (ELA)	A munkavállalói mobilitásra vonatkozó uniós szabályok végrehajtásának támogatása
	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB)	Munkáltatói és munkavállalói szervezetekből álló testület, amellyel a rendes jogalkotási eljárás keretében konzultálnak
	Európai ombudsman	Az uniós közigazgatással kapcsolatos problémákkal szembesülő uniós polgárok segítése a hivatali visszasságokra vonatkozó panaszok kivizsgálása révén
	Az Európai Unió Bírósága (EUB)	Ítéletozatal a Bizottság által indított kötelezettségszegési eljárásokban
Európai Unió/ tagállam	Az egységes piac érvényesítésével foglalkozó munkacsoport (SMET)	A Bizottság és a tagállamok magas szintű fóruma, amely azonosítja az egységes piac előtt álló akadályokat és megoldást keres azokra
	Koordinátorok csoportja	Az illetékes hatóságok tevékenységeinek koordinálása és az uniós jog egységes alkalmazásának előmozdítása az RPQ területén
Tagállami szint	Nemzeti minisztériumok (nemzeti koordinátorok)	A vonatkozó RPQ-irányelvek átültetése és végrehajtása
	Illetékes hatóságok	A szabályozott szakmákhoz való hozzáférést engedélyező vagy megtagadó határozatok meghozatala
	Egyablakos ügyintézési pontok (PSC)	Elektronikus adminisztratív eljárások lefolytatását lehetővé tevő e-kormányzati portálok
	Nemzeti segítségnyújtó központok	Tájékoztatás nyújtása az elismerési eljárásról és az egyes tagállamokban hatályos szabályokról
	Nemzeti SOLVIT központok	Megoldások az egységes piacra vonatkozó jogszabályok helytelen alkalmazásából eredő problémákra
	Nemzeti ombudsmanok	Az uniós közigazgatással kapcsolatos problémákkal szembesülő uniós polgárok segítése a hivatali visszasságokra vonatkozó panaszok kivizsgálása révén

Forrás: Európai Számvevőszék.

IV. melléklet. Az illetékes hatóságok határozatainak különböző típusai

Kimenetel	Rendszer	A 2005/36/EK irányelv szerinti határozat-/nyilatkozattípusok	Határidő
Pozitív	Letelepedés	Az ágazati szakmákra vonatkozó feltétel nélküli pozitív döntés (V. melléklet) Feltétel nélküli rendszerre vonatkozó pozitív döntés a szakmai tapasztalat elismerése alapján (IV. melléklet)	3 hónap
		Pozitív, kompenzációs intézkedések előírása nélkül (általános rendszer) Pozitív, alkalmassági vizsgát követően (általános rendszer) Pozitív, alkalmazkodási időszakot követően (általános rendszer) Az irányelv 4f. cikke alapján engedélyezett részleges gyakorlás	4 hónap
	Ideiglenes szolgáltatásnyújtás	A szakmai képesítés ellenőrzése nélkül – feltétel nélküli pozitív kimenetel (a 7. cikk (4) bekezdésének a) pontja) Képesítés ellenőrzése a közegészségügyi vagy biztonsági vonatkozású szabályozott szakmák esetében – feltétel nélküli pozitív kimenetel (a 7. cikk (4) bekezdésének b) pontja) Képesítés ellenőrzése a közegészségügyi vagy biztonsági vonatkozású szabályozott szakmák esetében – pozitív kimenetel kompenzációs intézkedés után (a 7. cikk (4) bekezdésének b) pontja) Határidőn belül nem érkezik válasz – hallgatólagosan pozitív határozat (a 7. cikk (4) bekezdésének utolsó előtti bekezdése)	A közegészségre és a biztonságra gyakorolt hatás esetén: 1 hónap (+ 1 hónap nehézségek esetén)
Negatív	Letelepedés	Az ágazati szakmákra vonatkozó feltétel nélküli negatív döntés (V. melléklet) Feltétel nélküli rendszerre vonatkozó negatív döntés a szakmai tapasztalat alapján (IV. melléklet)	3 hónap
		Feltétel nélküli negatív kimenetel, általános rendszer Negatív, alkalmassági vizsgát követően (általános rendszer) Negatív, alkalmazkodási időszakot követően (általános rendszer) A részleges gyakorlás megtagadása (beleértve a közérdeken alapuló kényszerítő okok miatti elutasításokat – a 4f. cikk (2) bekezdése)	4 hónap

Kimenetel	Rendszer	A 2005/36/EK irányelv szerinti határozat-/nyilatkozattípusok	Határidő
	Ideiglenes szolgáltatásnyújtás	Képesítés ellenőrzése a közegészségügyi vagy biztonsági vonatkozású szabályozott szakmák esetében – feltétel nélküli negatív kimenetel (a 7. cikk (4) bekezdésének b) pontja) Képesítés ellenőrzése a közegészségügyi vagy biztonsági vonatkozású szabályozott szakmák esetében – negatív kimenetel kompenzációs intézkedés után (a 7. cikk (4) bekezdésének b) pontja)	3 hónap (1 a határozatra + 1 nehézség esetén + 1 kompenzációs intézkedés esetén)
Semleges (előzetes nyilatkozat)	Ideiglenes szolgáltatásnyújtás	A fogadó ország által olyan szabályozott szakmákra vonatkozóan kapott nyilatkozatok, amelyeknek <u>nincsenek</u> közegészségügyi vagy biztonsági vonatkozásai	Előzetesen tett írásbeli nyilatkozat
Semleges (egyéb)	Letelepedés/Ideiglenes szolgáltatásnyújtás	Vizsgálat alatt (minden olyan eset, amikor az illetékes hatóságok bármilyen okból nem hoztak végleges határozatot) Alkalmazkodási időszak folyamatban Az 51. cikk (3) bekezdése szerinti fellebbezés	A lehető leghamarabb

Megjegyzés: Kizárólag a letelepedésre vonatkozó határozatokra alkalmazandó határidők: a hatóságoknak 1 hónapos időszak áll rendelkezésükre, hogy visszaigazolják a kérelem kézhezvételét és tájékoztassák a kérelmezőt az esetleges hiányzó dokumentumokról. Nem azonos a teljes akta kézhezvételét követően az elismerési határozat határidejével.

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottságtól kapott információk alapján.

V. melléklet. A Bizottság által a tagállamokban feltárt problémák

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)	
Ágazati szakmák	Megfelelő képzési időtartam biztosítása években és szükség esetén képzési órákban (és – csak opcionálisan – az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer (ECTS))	Orvos, szakorvos	24, 25, 28	0	1	
		Általános ápoló	31	3	2	
		Fogorvos, szakfogorvos	34, 35	0	1	
		Állatorvos	38	0	0	
		Szülésznő	40, 41	1	1	
		Gyógyszerész	44	0	0	
		Építésmérnök	46	0	0	
	Új kompetenciajegyzék	Általános ápoló	31(7)	1	0	
	A szaktudásra és készségekre vonatkozó frissítések	Orvos	24(3)	0	0	
		Általános ápoló	31(6)	0	0	
		Állatorvos	38(3)	0	0	
		Szülésznő	40(3)	0	0	
		Gyógyszerész	44(3)	0	0	
		Építésmérnök	46(2)	0	0	
	A képzés elméleti és klinikai részei közötti megfelelő arány biztosítása, illetve az elméleti és a klinikai képzés összehangolása	Orvos, szakorvos			0	0
		Általános ápoló	31	0	0	0
		Szülésznő			1	0
	A szakmai tevékenységek minimumlistájához való hozzáférés biztosítása	Háziorvos (a tevékenység gyakorlása)	29	1	0	0
		Fogorvos	36	0	0	0
		Szülésznő	42	1	1	1
		Gyógyszerész	45	1	1	1
		Építésmérnök	48	0	0	0

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)	
	A szakmai gyakorlatok/gyakorlati vagy klinikai képzés minimumfeltételeinek biztosítása	Orvos, szakorvos	28(3), 25(3)		0	
		Általános ápoló	31(5)		0	
		Építésmérnök	46(4)	0	0	
	Általános szerzett jogok és a 23. cikkben említett egyéb szerzett jogok	Orvos, szakorvos	23		0	0
		Általános ápoló	23		0	0
		Fogorvos, szakfogorvos	23		0	0
		Állatorvos	23		0	0
		Szülésznő	23		0	0
		Gyógyszerész	23		0	0
		Építésmérnök	23		0	0
	Szakmaspecifikus szerzett jogok	Orvos, szakorvos	27, 30		1	0
		Általános ápoló	33, 33a		1	0
		Fogorvos, szakfogorvos	37		0	1
		Szülésznő	43, 43a		1	0
		Építésmérnök	49		0	0
	Egyéb kérdések (az V. mellékletben felsorolt minimális képzési tantárgyak)	Orvos, szakorvos	V. melléklet		0	0
		Általános ápoló	V. melléklet		0	0
		Fogorvos, szakfogorvos	V. melléklet		0	0
		Állatorvos	V. melléklet		1	0
		Szülésznő	V. melléklet		0	0
		Gyógyszerész	V. melléklet		0	0
	Egyéb kérdések (a szakfogorvosokra vonatkozó hozzáférési feltételek, új gyógyszerárak nyitása, különleges eltérések az építészek számára, az orvosi képzésben részt vevő gyakoronokok díjazása, egészségbiztosítási pénztárak általi jóváhagyás)	Fogorvos, szakfogorvos, orvos, szakorvos, gyógyszerész, építész	35(1), 21(4), 25(3), 47, 55		0	0

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)
Általános elismerési rendszer	<i>A képesítési szintek változásai</i>		11, 13	1	2
	<i>A szakemberek mobilitása a szakmát nem szabályozó tagállamokból az azt szabályozók felé (1 év szakmai tapasztalat)</i>		13	2	3
	<i>A kompenzációs intézkedések előírására vonatkozó felülvizsgált rendelkezések</i>		14	2	3
	<i>Egyéb kérdések (például az általános elismerési rendszer alkalmazásának mellőzése ágazati szakmák esetében, ha a feltétel nélküli elismerés feltételei nem teljesülnek)</i>		10	1	1
			12		
Ideiglenes szolgáltatásnyújtás	<i>Kétéves szakmai tapasztalat igazolásának kérése (holott csak 1 év írható elő), ha a szakma a saját tagállamban nincs szabályozva; vagy az egyik tagállamban szerzett szakmai tapasztalat megkövetelése; vagy mentesség meg nem adása szabályozott oktatás és képzés esetén</i>		5(1)(b)	1	3
			7(2)(d)		
	<i>A nyújtandó szolgáltatásokkal kapcsolatos indokolatlan vizsgálatok vagy a 7. cikk (2) bekezdésében szereplő listán túlmutató dokumentáció bekérése</i>		7(1)–(2)	6	4
	<i>Az előzetes nyilatkozatok érvényessége a fogadó tagállam teljes területén</i>		7(2a)	0	1
<i>Annak biztosításának elmulasztása, hogy a kérelmező az illetékes hatóság előzetes alkalmassági vizsga elrendeléséről szóló határozatát követő egy hónapon belül megkezdhesse a szolgáltatás nyújtását (a 7. cikk (4) bekezdése)</i>		7(4), harmadik albekezdés	1	0	

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)
	<i>A képzések 7. cikk (4) bekezdése szerinti előzetes ellenőrzésének szisztematikus alkalmazása; előzetes ellenőrzések alkalmazása olyan szakmák esetében, amelyek elméletileg nem járnak közegészségügyi és biztonsági következményekkel a szolgáltatás igénybe vevője számára, vagy a feltétel nélküli elismerést élvező szakmák esetében; az annak biztosítására vonatkozó követelmény be nem tartása, hogy az ellenőrzések ne lépjenek túl a szükséges mértéket</i>		7(4)	3	2
	<i>A szakmai képzésekhez közvetlenül nem kapcsolódó szakmai szabályok előírása a szolgáltatók számára</i>		5(3)	4	4
	<i>A szolgáltatók automatikus/hivatalos nyilvántartásba vétele annak garanciája nélkül, hogy ez nem késlelteti vagy bonyolítja a szolgáltatásnyújtást és nem jár többletköltségekkel a szolgáltatók számára; a külföldi szolgáltatók mentesítése a társadalombiztosítási szervnél történő nyilvántartásba vételre vonatkozó követelmények alól</i>		6	4	3
	<i>Egyéb kérdések (például igazgatási együttműködés, az ideiglenes vagy alkalmi szolgáltatásnyújtás elve, a II. cím teljes körű átültetésének elmulasztása egyes szakmák esetében, a szolgáltatás igénybevevőinek tájékoztatására vonatkozó kötelezettség, a szakmai cím használata)</i>		II. cím, 5(1), 7(3), 8, 9	4	4

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)
Átláthatóság	<i>Az aktuálisan szabályozott szakmák, az egyes szakmák által lefedett tevékenységek, a szabályozott oktatás és képzés, valamint a speciális struktúrával rendelkező képzések felsorolásának elmulasztása</i>		59(1)	1	4
	<i>Azon szakmák felsorolásának elmulasztása, amelyek esetében a képesítések ellenőrzése a 7. cikk (4) bekezdése szerinti első szolgáltatásnyújtást megelőzően szükséges, beleértve a megfelelő indokolást</i>		59(2)	1	1
	<i>A meglévő követelmények arányossági értékelésének hiánya (2016. január előtt)</i>		59(3) és (5)	2	2
	<i>Nemzeti cselekvési terv benyújtásának elmulasztása</i>		59(5)	3	1
	<i>Az új vagy módosított követelmények arányossági értékelésének hiánya (2016. január utáni bevezetés)</i>		59(3) és 59(5), második mondat	2	2
	<i>A követelmények eltörléséről vagy enyhítéséről szóló féléves jelentések benyújtásának elmulasztása</i>		59(6)	1	1
	<i>A féléves jelentések benyújtásának elmulasztása, beleértve a statisztikákat és az irányelv alkalmazásából eredő főbb problémákat</i>		60(1)	0	2
Részleges gyakorlás	<i>Bizonyos szakmák kizárása a részleges gyakorlás elvéből (az „ágazati” szakmák eleve történő kizárása, más szakmák indokolatlan kizárása, eseti értékelés hiánya)</i>		4f	3	3
	<i>Egyéb problémák</i>			0	0
Nyelvismeret ellenőrzése	<i>Csak a fogadó tagállam egy hivatalos nyelvének ismerete követelhető meg</i>		53(2)	1	1
	<i>Rendszeres nyelvi ellenőrzés csak olyan szakemberek esetében alkalmazható, akiknek a munkája hatással van a megbízhatóságra</i>		53(3)	1	2
	<i>A nyelvi ellenőrzések nem korlátozódhatnak kötelező nyelvvizsgákra</i>		53(4)	5	2
	<i>Egyéb problémák</i>		53(4)	0	1

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)
Szakmai gyakorlatok	<i>A szakmai gyakorlatok elismerése</i>		<i>55a</i>	2	3
Európai szakmai kártya (EPC)	<i>Határidők, beleértve a határidők meghosszabbítását is</i>		<i>4c(1), 4d</i>	0	0
	<i>Hallgatólagos elismerés abban az esetben, ha nem születik döntés vagy nem szerveznek vizsgát</i>		<i>4d(5)</i>	0	0
	<i>Az európai szakmai kártyát nem ültették át teljes mértékben egyes szakmák vagy az érintett tagállamok egy része esetében</i>		<i>4d</i>	0	0
	<i>A saját tagállam szerepének helytelen meghatározása</i>		<i>4b(3), az (EU) 2015/983 végrehajtási rendelet</i>	0	1
	<i>Az illetékes hatóságok kijelölésének elmulasztása</i>		<i>4a(6)</i>	1	0
	<i>Egyéb kérdések (például fellebbezési lehetőségek, dokumentumokra vonatkozó követelmények, az EPC visszavonása, kétértelmű megfogalmazás)</i>			0	1
Riasztási mechanizmus	<i>A riasztások elküldésének határideje</i>		<i>56a(2), 56a(3)</i>	0	0
	<i>Egyes szakmákra vagy a tagállamok egy részére vonatkozóan nem hajtottak végre valamely riasztást</i>		<i>56a(1),(2),(3)</i>	0	2
	<i>Nem küldtek riasztást, vagy csak keveset</i>		<i>56a</i>	0	0
	<i>Valamely riasztást egyáltalán nem hajtották végre</i>		<i>56a</i>	1	0
	<i>Egyéb kérdések (például adatvédelem, adattörlés, az érintett szakember tájékoztatására vonatkozó kötelezettség, jogorvoslati lehetőségekhez való hozzáférés, az érintett határozatok típusai)</i>		<i>56a(1), 56a(5)–(7)</i>	0	1

	Felmerült probléma	Szakma	Az RPQ-irányelv vonatkozó cikke	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2020.03.)	Lezáratlan kérdések a tagállamokban (2024.02.)
Online információkhoz és eljárásokhoz való hozzáférés, a bürokrácia csökkentése	<i>A dokumentumok bekérésével kapcsolatos jogellenes gyakorlatok (az irányelv által megengedett mértéket meghaladó dokumentumok, indokolatlan fordítások, hiteles másolatok stb.)</i>		<i>7(2), 50, VII. melléklet és EUMSZ 49, 56</i>	4	7
	<i>Segítségnyújtó központok</i>		<i>57b</i>	0	0
	<i>Információk elérhetősége az egyablakos ügyintézési pontokon keresztül</i>		<i>57</i>	28	0
	<i>Online eljárások elérhetősége (és online lezárásuk lehetősége)</i>		<i>57a</i>	28	0
Egyéb problémák	<i>Fogalom meghatározások (például alkalmassági vizsga, szabályozott szakma)</i>		3	2	1
	<i>A felülvizsgált irányelv alkalmazási köre, a harmadik országbeli képesítések első elismerése, kapcsolat más uniós eszközökkel</i>		2	1	1
	<i>A feltétel nélküli elismerés elve a harmonizált képzési követelményekkel rendelkező szakmák, illetve a kézműipari, kereskedelmi és ipari szakmák esetében</i>		21	0	1
			15–17		
	<i>A dokumentumok átvételének 1 hónapon belüli visszaigazolása és tájékoztatás a hiányzó dokumentumokról</i>		51	1	1
A tagállamokban felmerült PROBLÉMÁK ÖSSZESEN				130	75

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság információi alapján, 2024. február.

Rövidítések

Cedefop: Európai Szakképzésfejlesztési Központ

DG GROW: Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság

EGSZB: Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

EIGE: A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete

ELA: Európai Munkaügyi Hatóság

EPC: Európai szakmai kártya

EUMSZ: Az Európai Unió működéséről szóló szerződés

IMI: Belső piaci információs rendszer

RPD: A szabályozott szakmák adatbázisa

RPQ: A szakmai képesítések kölcsönös elismerése

SDG: Egységes digitális kapu

A Bizottság válaszai

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/sr-2024-10>

Időrendi áttekintés

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/sr-2024-10>

Ellenőrző csoport

Különjelentéseiben a Számvevőszék egy adott költségvetési területhez kapcsolódó uniós szakpolitikákkal és programokkal, illetve az irányítással kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó ellenőrzéseinek eredményeit mutatja be. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék figyelembe veszi a teljesítmény-, illetve szabályszerűségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politikai jelentőséget és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a kohéziós, növekedési és társadalmi befogadási beruházások kiadási területeire szakosodott, Annemie Turtelboom számvevőszéki tag elnökölte II. Kamara végezte. Az ellenőrzést Stef Blok számvevőszéki tag vezette Johan Adriaan Lok kabinetfőnök, Laurence Szwajkajzer kabinetattasé és feladatfelelős, Maria Eulàlia Reverté I Casas ügyvezető, valamint Zuzana Pikulova, Rene Reiterer, Jussi Bright, Lena Rangus, Borja Martin Simon és Petra Verhasselt számvevők közreműködésével. Nyelvi támogatás: Jennifer Schofield. Grafikai tervezés: Giuliana Lucchese. A felméréshez nyújtott támogatás: Britta Middelberg.

Balról jobbra: Borja Martin Simon, Jennifer Schofield, Lena Rangus, Stef Blok, Rene Reiterer, Britta Middelberg, Zuzana Pikulova, Laurence Szwajkajzer, Giuliana Lucchese, Jussi Bright, Maria Eulàlia Reverté i Casas, Johan Adriaan Lok.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2024

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6-2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi honlapjai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-2347-2	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/593493	QJ-AB-24-009-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2208-6	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/128527	QJ-AB-24-009-HU-N

Bár a tagállamok szabályokat állapíthatnak meg a szakmákhoz való hozzáférésre vonatkozóan, az EUMSZ garantálja a munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát az Unió egységes piacán. 2005-ben az Európai Parlament és a Tanács irányelvet fogadott el a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről annak megakadályozására, hogy a tagállamok túl szigorú feltételeket szabjanak az e jogokat gyakorolni kívánó polgárok számára. Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság mennyire eredményesen biztosította az irányelv egységes alkalmazását. Következtetésünk szerint a szakmai képesítések elismerése az Unióban alapvető fontosságú, de ritkán és következtlenül alkalmazott mechanizmus a szakmák másik tagállamban történő gyakorlásához való jog érvényesítésére. Az irányelv alkalmazásában továbbra is hiányosságok állnak fenn, és a polgároknak nyújtott tájékoztatás nem mindig megbízható.

A Számvevőszék különjelentése az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact

Weboldal: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors